

LUNDS UNIVERSITET
Ekonomihögskolan

Företagsekonomiska institutionen

FEKH69

Examensarbete i redovisning på kandidatnivå

HT21

Är gräset grönare på andra sidan landsgränsen?

En studie om skillnad i tillämpning av IFRS 16 mellan skandinaviska länder

Författare:

Katarina Anagnosti

Ebba Badersten

Annie Bengtsson

Handledare:

Kristina Artsberg

Förord

Vi vill framföra ett stort tack till samtliga intervjupersoner som tog sin tid och visade ett genuint intresse för vår C-uppsats. Utan er hade inte uppsatsen kunnat bli till. Vi vill dessutom framföra ett varmt tack till vår handledare Kristina Artsberg för att vi fått ta del av hennes kunskap, konstruktiva kritik och framförallt för hennes uppmuntran i med- och motgång.

Lund, 2022-01-11

Katarina Anagnosti

Ebba Badersten

Annie Bengtsson

Abstract

Title: Is the grass greener on the other side of the border? A study on the differences in the application of IFRS between Scandinavian countries.

Seminar date: 14 January 2022.

Course: FEKH69 Degree project undergraduate level, Business Administration, 15 University Credit Points.

Authors: Katarina Anagnosti, Ebba Badersten, Annie Bengtsson

Advisor: Kristina Artsberg.

Key words: IFRS 16, accounting differences, Scandinavia, application of IFRS, discount rate, interpretation of accounting standards.

Research question: Does the way to apply and interpret IFRS 16 differ between the countries in Scandinavia?

Purpose: The purpose of the study is to investigate how an IFRS standard with different interpretation possibilities is used and experienced in practice within Scandinavia. With the study, the authors want to contribute knowledge for the application and implementation of future standards.

Methodology: The study has a qualitative research design based on case studies of seven Scandinavian companies listed on the stock exchange. Data was collected through semi-structured interviews and from each company's annual report. As ground for the data analysis, theories were collected through a literature search in different databases.

Theoretical perspectives: The starting point of the study is a theoretical framework based on previous research about whether there are differences between countries and/or companies that can have an impact on the accounting. Furthermore, the thesis has also studied the possibility of subjective interpretations of the standard and whether there is room for possible manipulation of figures in the presentation of IFRS 16.

Results: All companies that have been interviewed apply the marginal borrowing rate to determine the discount rate, and only two companies occasionally use the implicit interest rate for certain leasing agreements. Several companies follow the advice of auditors and external experts when implementing a model for determining the discount rate. All companies believe that IFRS 16 has become easier to understand over time and that, in case of difficulty in understanding the standard, they turn to external advisers, discussion forums and the IFRS practical guidelines. There are divided opinions on whether the discount rate can be manipulated and whether accounting strategies differ between companies or countries.

Conclusions: There are no clear results that any country interprets or applies the leasing standard differently than the other countries within Scandinavia. Instead it is the standard itself that provides scope for interpretations and it may therefore differ between companies, due to the size of leasing liabilities.

Sammanfattning

Examensarbetets titel: Är gräset grönnare på andra sidan landsgränsen? En studie om skillnad i tillämpning av IFRS mellan skandinaviska länder.

Seminariedatum: 14 januari 2022.

Ämne/kurs: FEKH69 Examensarbete i redovisning på kandidatnivå, 15 högskolepoäng.

Författare: Katarina Anagnosti, Ebba Badersten, Annie Bengtsson

Handledare: Kristina Artsberg.

Nyckelord: IFRS 16, redovisningsskillnader, Skandinavien, tillämpning IFRS, diskonteringsränta, tolkning av redovisningsstandarder.

Forskningsfråga: Skiljer sig sättet att tillämpa och tolka IFRS 16 mellan länderna i Skandinavien?

Syfte: Studiens syfte är att undersöka hur en IFRS standard med tolkningsmöjligheter används och upplevs i praktiken inom Skandinavien. Genom studien vill författarna bidra med kunskap för tillämpning och implementering av framtida standarder.

Metod: Studien har en kvalitativ forskningsdesign som bygger på fallstudier av sju börsnoterade skandinaviska bolag. Data samlades in med hjälp av semistrukturerade intervjuer samt respektive företags årsredovisning. Genom litteratursökning i olika databaser togs teori fram som underlag till analys av all data som insamlats.

Teoretiska perspektiv: Studien tar utgångspunkt i ett teoretiskt ramverk som grundar sig på tidigare forskning kring skillnader mellan länder och/ eller företag som kan påverka hur redovisningen ser ut. Vidare har uppsatsen även studerat möjligheten till subjektiva tolkningar av standarden och om det finns utrymme för eventuell manipulation av siffror i redovisningen av IFRS 16.

Resultat: Samtliga företag som har intervjuats tillämpar den marginella upplåningsräntan för att fastställa diskonteringsräntan, och endast två företag använder emellanåt implicit ränta för vissa leasingavtal. Flera företag följer råd från revisorer och externa experter vid implementering av en modell för fastställandet av diskonteringsräntan. Samtliga företag anser att IFRS 16 har blivit lättare att förstå med tiden och att de, vid svårigheter att förstå standarden, vänder sig till externa rådgivare, diskussionsforum och IFRS praktiska riktlinjer. Det råder delade meningar om diskonteringsräntan kan manipuleras och om redovisningsstrategier skiljer sig mellan företag eller land.

Slutsats: Det finns inga tydliga resultat där någon av företagen landsvis tolkar eller tillämpar leasingstandarderna annorlunda. Slutsatsen är istället att standarden i sig ger utrymme för tolkningar och att företag därför kan skilja sig mot andra företag, på grund av storlek på leasingkulder.

Förkortningar och definitioner

Big Four:	Big Four är en benämning på de fyra största internationella revisionsorganisationerna, PwC, Ernst & Young, Deloitte och KPMG.
Diskonteringsränta:	Den räntesats som ska användas vid nuvärdesberäkning av leasebetalningar.
EES:	Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.
IAS:	International Accounting Standards.
IASB:	International Accounting Standards Board. IASB ansvarar för utgivna IFRS och IAS med tillhörande tolkningar samt IFRS för SMEs. Tidigare benämnt IASC (International Accounting Standards Council).
IFRIC:	IFRIC är uttalanden från IFRS Interpretations Committee och en del av regelverket IFRS.
IFRS:	International Financial Reporting Standards.
IFRS 16:	Leasingstandarden IFRS 16. Fastställer principer för redovisning, värdering, presentation och upplysningar om leasingavtal. Utgiven av IASB och började gälla från starten av år 2019.
ISSB:	International Sustainability Standards Board.
Large-Cap:	Bolag vars börsvärde är minst 1 miljard euro.
Mid-Cap:	Bolag vars börsvärde är mellan 150 miljoner euro och 1 miljard euro.
SIC:	Uttalanden från Standards Interpretations Committee och en del av regelverket IFRS. Uttalanden görs numera av IFRS Interpretations Committee.
Skandinavien:	Samlingsnamn på länderna Sverige, Norge, Danmark och Finland.

Innehållsförteckning

1. Inledning	1
1.1 Bakgrund	1
1.2 Problematisering	2
1.3 Syfte	4
1.4 Disposition	4
2. Metod	5
2.1 Forskningsdesign	5
2.2 Kvalitativ metod	5
2.3 Insamling av data	6
2.4 Urval	6
2.5 Utformning av intervjuguide och frågekonstruktion	7
2.6 Studiens tillförlitlighet	9
2.7 Litteratursökning	11
2.8 Tillvägagångssätt vid analys	11
3. Teori	13
3.1 Faktorer som påverkar redovisningen	13
3.2 Språkliga skillnader som påverkar redovisningen	14
3.3 Problem med subjektivitet i redovisningen	15
3.4 Teoretisk referensram	17
4. Institutionalialia	19
4.1 Bakgrund för IFRS och IASB	19
4.2 IFRS i de olika länderna	20
4.3 IFRS 16	21
4.4 IFRS 16 och diskonteringsränta	21
5. Empiri	23
5.1 Sverige 1	23
5.1.1 Bakgrund för företag Sverige 1	23
5.1.2 Intervju med företag Sverige 1	23
5.2 Sverige 2	25
5.2.1 Bakgrund om företag Sverige 2	25
5.2.2 Intervju med företag Sverige 2	26
5.3 Danmark	28
5.3.1 Bakgrund om företag Danmark	28

5.3.2 Intervju med företag Danmark	29
5.4 Finland 1	31
5.4.1 Bakgrund om företag Finland 1	31
5.4.2 Intervju med företag Finland 1	31
5.5 Finland 2	33
5.5.1 Bakgrund om företag Finland 2	33
5.5.2 Intervju med företag Finland 2	33
5.6 Norge 1	34
5.6.1 Bakgrund om företag Norge 1	34
5.6.2 Intervju med företag Norge 1	35
5.7 Norge 2	37
5.7.1 Bakgrund om företag Norge 2	37
5.7.1 Intervju med företag Norge 2	37
5.8 Sammanfattning av empirisk data	39
6. Analys	41
6.1 Tolkning och tillämpning av IFRS 16	41
6.2 Skillnader i tolkning av regelverk mellan länderna	43
6.3 Transparens, försiktighet och finansiell manipulation	44
6.4 Tidsaspekten	47
6.5 Språkliga skillnader	48
6.6 Skillnader i tillämpning på grund av storlek	49
7. Slutsats	53
7.1 Slutsatser	53
7.2 Diskussion	54
7.3 Kunskapsbidrag	54
7.4 Förslag till framtida forskning	55
Källhänvisning	56
Bilagor	61
Bilaga 1 Mail till intervjuobjekt	61
Bilaga 2 Intervjuguide	62

1. Inledning

1.1 Bakgrund

När leasing blev ett fenomen på 70- och 80-talet tog amerikanska FASB och sedan internationella IASC fram nya standarder i syfte att bibehålla jämförbarheten i redovisningen för företag som väljer att köpa tillgångar och företag som väljer att leasa motsvarande tillgångar. När IAS 17 *Redovisning av leasingavtal* gavs ut år 1982 gjordes en skillnad mellan finansiell leasing och operationell leasing. Finansiell leasing liknar ett köp på det sätt att leasegivaren överför de väsentliga risker och fördelar som är förknippade med ägande av tillgången till leasetagaren. Detta innebär att leasetagaren ska redovisa leasingavtalet som tillgång och skuld i balansräkningen. Operationell leasing ska däremot likna ett hyresavtal på det sätt att avtalet mellan leasegivaren och leasetagaren inte ska medföra att alla väsentliga risker och fördelar som förknippas med ägande överförs och ska inte tas upp i balansräkningen. Syftet med IAS 17 var att redovisningen skulle spegla den ekonomiska substans som leasingavtalen har. Dock blev konsekvensen av IAS 17 att leasetagaren hade starka incitament att ingå avtal med operationell leasing för att inte belasta sin balansomslutning och standarden fick därför inte den tänkta effekten. Problematiken gav upphov till en ny leasingstandard år 2019, nämligen IFRS 16 *Leasingavtal*. (Marton et al., 2020)

IFRS 16 tar utgångspunkt i huruvida företaget besitter rättigheterna till att använda en viss tillgång snarare än om denna tillgång har köpts eller inte (Marton et al., 2020). IFRS 16 definierar ett leasingavtal som ett avtal där leasegivaren "överlåter rätten att under en viss period bestämma över användningen av en identifierad tillgång i utbyte mot ersättning" (IFRS, 2017). Detta kräver att leasetagare redovisar alla leasingavtal i balansräkningen, förutom vissa kortfristiga leasingavtal och leasingavtal med tillgångar av lägre värde. Kravet att redovisa leasing i IFRS 16 omfattar även de operationella leasingavtal leasetagare har ingått under IAS 17. (PwC, 2016) Den nya standarden överger gränsdragningsproblematiken mellan finansiell och operationell leasing och den stora skillnaden mellan IFRS 16 och IAS 17 blir att fler leasingavtal kommer att redovisas i balansräkningen. Detta påverkar balansräkningen på tillgångssidan och

skuldsidan. Det förutspåddes att soliditeten för noterade bolag i genomsnitt skulle minska från 35% till 32% efter införandet av IFRS 16. I den bransch som påverkas mest av förändringen, detaljhandeln, uppskattades soliditeten att minska i genomsnitt från 41% till 28%. (Marton, 2016) Samtidigt står företag inför ett val vad gäller att fastställa vilken räntesats som ska användas för att diskontera leasingbetalningar. Diskonteringsräntan kommer i sin tur att påverka storleken på leasingskulden samt de finansieringskostnader som tillkommer med skulden. (PwC, 2021)

Trots att IFRS 16 syftar till att öka jämförbarheten mellan företag menar tidigare forskning att internationell harmonisering alltså är svårt. Olikheterna länder emellan kräver förändringar i existerande nationella strukturer då globala redovisningsstandarder inte är anpassade till förhållanden i enskilda länder. (Marton, 2019) I Sverige, Norge och Danmark såg utvecklingen mot IAS/IFRS olika ut. Norge har privata normbildare som anser att det ska vara möjligt för företag att tillämpa IAS/IFRS men att det inte ska vara tvingande. Danmark har däremot lagstiftat kring EU-direktiven om IAS/IFRS och varit mer benägna att ta sig an regelverket i jämförelse med Sverige och Norge. Danmarks lagstiftare var tydliga att om IAS/IFRS ska tillämpas ska detta göras fullt ut och det ska inte finnas en enklare version att tillämpa. Sverige har lagstiftat kring IAS/IFRS och år 2003 kom förslag på lagändringar som skulle göra det möjligt för fler företag att tillämpa standarderna. Det var däremot ett omdiskuterat förslag då flera myndigheter och organisationer hade delade åsikter kring standardernas tillämpning. Vidare är en intressant skillnad mellan de tre länderna att både Norge och Danmark har små eller inga samband mellan redovisning och beskattning medan redovisningsprinciperna i Sverige har direkt påverkan på företagsbeskattningen. Sammanfattningsvis varierar inställning och lagstiftning kring IAS/IFRS mellan de tre länderna. (Artsberg, 2005)

1.2 Problematisering

IFRS 16 menar att företag ska redovisa sina leasingavtal i balansräkningen med syfte att "säkerställa att leasetagare och leasegivare tillhandahåller relevant information på ett sätt som korrekt återger dessa transaktioner" (IFRS, 2017). IFRS 16 säger att leasingkontrakt ska

diskonteras med implicit ränta men beskriver inte hur ett verkligt värde ska beräknas, vilket ger rum för en viss subjektiv tolkning. Om den implicita räntan inte enkelt kan fastställas ska istället den marginella upplåningsräntan beräknas. Däremot framgår det inte om den marginella upplåningsräntan ska erhållas från en tredje part eller genom en självuppskattning från företaget vilket också ger utrymme för subjektivitet. Möjligheten till tolkningarna medför en problematik kring hur företag faktiskt tar fram sin diskonteringsränta för leasingkontrakt samt om denna görs i linje med syftet för IFRS 16; att tillhandahålla relevant information på ett sätt som korrekt återger transaktioner inom leasingavtal. Att IFRS ger utrymme för subjektiva bedömningar ger företagen möjlighet att manipulera sin balansräkning och sina finansiella nyckeltal. Forskning har dessutom visat att om det finns utrymme för subjektiva tolkningar inom standarder kommer företag från olika länder och även olika sektorer att hantera standarden på olika sätt. (Nobes & Parker, 2016) Syftet med att harmonisera redovisningen internationellt är för att öka jämförbarheten och därför blir utrymme för subjektiva bedömningar i IFRS problematiskt när man ska jämföra företag från olika länder och/eller sektorer.

Flertalet studier har gjorts som visar att hur redovisningsstandarder tolkas och tillämpas påverkas av nationalitet och språklig tillhörighet (Nobes & Parker (2016), Doupniks & Richters (2003), Monti-Belkaoui and Belkaoui (1983)). Forskare har jämfört tillämpningen av redovisningsstandarder i länder inom Europa samt länder utanför Europa genom studier där de har studerat effekten av språkliga skillnader och skillnader mellan länder. Däremot har vi inte hittat några studier som analyserat skillnader i tillämpning av redovisningsstandarder i Skandinavien. Det finns mycket skrivet om hur IFRS 16 har påverkat finansiella nyckeltal men väldigt begränsat med studier om hur diskonteringsräntan, som styr storleken på leasingbeloppet i balansräkningen, tas fram. På grund av att inställningen till IFRS-regelverken har varit olika i de skandinaviska länderna vill vår studie bidra till litteraturen genom att titta på hur skandinaviska länder tar fram diskonteringsräntan till IFRS 16. Frågeställningen i denna uppsats är därför: Skiljer sig sättet att tillämpa och tolka IFRS 16 mellan länderna i Skandinavien?

1.3 Syfte

Studiens syfte är att undersöka hur en IFRS standard med tolkningsmöjligheter används och upplevs i praktiken inom Skandinavien. Genom studien vill författarna bidra med kunskap för tillämpning och implementering av framtida standarder.

1.4 Disposition

Det första avsnittet redogjorde för uppsatsens bakgrund samt ledde fram till en problematisering och ett syfte. Efterföljande avsnitt utgör metodbeskrivning för hur uppsatsen har genomförts och varför. Här redogörs för bland annat forskningsdesign, hur data har samlats in, vilka avgränsningar som har gjorts, hur insamlad data ska analyseras samt på vilket sätt dessa val har påverkat undersökningens validitet och reliabilitet. Därefter följer ett avsnitt som beskriver den teori som ligger till grund för analys och slutsats. Den teoretiska referensramen bygger på tidigare forskning med fokus på nationella, språkliga och andra skillnader som kan uppkomma inom redovisning. Efterföljande kapitel utgör institutionalia vilket förklarar bakgrunden till IFRS-regelverket i de skandinaviska länderna och specifikt IFRS 16. Därefter följer ett avsnitt av empiri där intervjuerna som har genomförts presenteras tillsammans med information om respektive företag från deras årsredovisning. I analysen som är det efterföljande avsnittet analyseras empirin och tidigare forskning genom en uppdelning utifrån de områden som kan medföra skillnader i redovisningen. Det avslutande avsnittet utgörs av författarnas slutsats, diskussion, kunskapsbidrag samt förslag till framtida forskning.

2. Metod

2.1 Forskningsdesign

Forskningsdesignen som har valts för denna studie är en komparativ design. En komparativ studie innebär att man genom liknande tillvägagångssätt studerar olika fall för att upptäcka samband trots olikheter i de enskilda fallen. Denna studie har en kvalitativ inriktning och en komparativ design därför blir den en form av multipel fallstudie. En multipel fallstudie väljs oftast för att få en större variation av data till sin teori än när enbart en fallstudie används. (Bryman & Bell, 2017) Detta passade vår studie eftersom vi har undersökt hur flera företag från olika skandinaviska länder tolkar och tillämpar samma redovisningsstandard. Varje fall i studien representeras av ett företag inom Skandinavien.

Eftersom vi har studerat företag i Skandinavien har vi använt oss av ett interkulturellt angreppssätt. Ett interkulturellt angreppssätt fokuserar på att studera interaktionen mellan människor och organisationer som har olika nationell bakgrund (Bryman & Bell, 2017). Vårt fokus har varit att se på likheter och skillnader i redovisningen mellan olika skandinaviska länder för att se om det kan förklaras med hjälp av teorier om olika länders sätt att tolka och utöva redovisning.

2.2 Kvalitativ metod

Med hänsyn till studiens syfte har denna uppsats genomförts med kvalitativ metod. Detta valdes eftersom vi ämnade att förstå vilka faktorer som påverkar när företag fastställer diskonteringsräntan och hur de förhåller sig till subjektiviteten. För att få en större förståelse är en kvalitativ metod lämplig eftersom det ger oss möjlighet att samla in mer data och på så sätt få en tydligare bild av varje fall. (Bryman & Bell, 2017) I denna studie har vi använt oss av kvalitativa intervjuer men även samlat in och analyserat dokument i form av företagens årsredovisningar.

En kvalitativ metod passade vår studie eftersom vi ville få en helhetsbild av hur företag väljer att tolka hur diskonteringsräntan i IFRS 16 ska tas fram. För att få en helhetsbild ville vi skapa möjligheten att ställa följdfrågor men också möjligheten att få mer utvecklade svar jämfört med exempelvis en enkät eller enbart granskning av årsredovisningar. Intervjuerna gav oss också möjligheten att ställa specifika frågor om varje företags årsredovisning och be dem förtydliga delar av årsredovisningen som är otydliga. Detta har bidragit till större förståelse för företagen och därmed gjort det enklare att jämföra företagen med varandra.

2.3 Insamling av data

Uppsatsen består av primärdata. Alvehus (2013) beskriver att skillnaden mellan primärdata och sekundärdata framförallt handlar om vem som har samlat in material och till vilket syfte materialet är insamlat. Skärvad & Lundahl (2016) menar att primärdata är empiriskt material som har samlats in av utredaren själv, det vill säga oss. I denna uppsats gäller det intervjuer och data från respektive företags årliga rapporter. Vi har valt att genomföra intervjuer, vilka vi har utfört enligt nedan beskrivning i avsnitt 2.5. Urvalet av företag har gjorts i Orbis enligt nedan avsnitt 2.4. För de företag som var av intresse sökte vi därefter upp årsredovisningarna på vardera företags hemsida. Från de årsredovisningar som vi samlat in har vi gjort ett urval av den data som de innehåller. För att få fram det som var relevant för vår studie från varje företags årsredovisning söktes på ord som “diskonteringsränta”, “leasing” och “IFRS 16” i företagens årsredovisning.

2.4 Urval

Databasen Orbis användes för att hitta företag som passade till studien. Orbis var tillgängligt via Lunds Universitets databaser som hittas via LUBsearch. Orbis är en databas med all företagsinformation gällande bland annat företagens finansiella ställning (LUBsearch, 2021). Inne i databasen filtrerades alla onoterade bolag bort, detta gjordes eftersom företagen måste använda sig av IFRS-regelverket i sin redovisning för att vara relevanta. Alla noterade bolag har som krav att använda sig av IFRS-regelverket (Grant Thornton, 2021), det finns dock även bolag som frivilligt väljer att tillämpa IFRS-regelverket men för enkelhetens skull valdes att enbart

använda noterade företag eftersom det gick att filtrera på. Vidare valde vi enbart företag från Sverige, Norge, Finland och Danmark.

För att få ett relevant urval av företag till studien valdes företag inom detaljhandeln eftersom det är den bransch som IFRS 16 förutspåddes påverka mest (Marton, 2016). På grund av lågt engagemang från de kontaktade företagen inom detaljhandeln valde vi att även kontakta några av de största företagen på varje lands noterade marknad vilket innebär att studien inkluderar företag från flera olika branscher. Detta gjordes för att säkerställa ett tillräckligt stort urval av intervjuobjekt samt deltagande från varje land.

Efter ovan urval sorterade vi företagen först efter land och storlek. Sedan granskade vi företagens årsredovisningar för att se om de hade några leasingskulder och om de tog upp IFRS 16 samt diskonteringsräntan i sin årsredovisning. Samtliga företag nämnde IFRS 16 och vi valde att inledningsvis kontakta fem företag från vardera land. Dock var svarsfrekvensen låg och därför kontaktades fler bolag från varje land. Totalt kontaktades 30 företag, varav sju svarade och ville delta i vår studie. Två från Sverige, två från Finland, två från Norge och ett från Danmark.

2.5 Utformning av intervjuguide och frågekonstruktion

Som beskrivet ovan har kvalitativa intervjuer varit en del av den primärdata som vi har samlat in. Då vår studie grundar sig i att försöka hitta olikheter i hur företag väljer att tillämpa den subjektivitet som uppstår vid fastställandet av diskonteringsräntan, vill vi att de intervjuer som genomförts ska vara jämförbara. Det finns i stort två typer av intervjuer, standardiserade och ostandardiserade (Skärvad & Lundahl, 2016). Enligt Bryman & Bell (2017) är en standardiserad intervju en intervju som utgår ifrån ett i förväg fastställt intervju- eller frågeschema. Denna typ av intervju har använts för att säkerställa att respondenternas svar har kunnat sammanställas och jämföras med varandra på ett korrekt sätt eftersom jämförelser av detta slag endast kan ske om frågorna är identiska. Skärvad & Lundahl (2016) menar vidare att standardiserade intervjuer ska ske så likartat som möjligt, där både ordningsföljden och frågeformuleringen på frågorna är bestämt i förväg. Ostandardiserade intervjuer ställer inga krav på formulering eller ordningsföljd,

utan dessa typer av intervjuer är fria, flexibla och situationsanpassade, vilket däremot kan göra det svårare för de som intervjuar att göra jämförelser.

I verkligheten, samt vid kvalitativa intervjuer, är dock majoriteten av de intervjuer som görs varken standardiserade eller ostandardiserade, vilket leder till ytterligare en form av intervju. Semistandardiserade intervjuer är den intervjuform som vi har använt oss av och den innebär att det i förväg har bestämts vilka frågor som ska ställas och till vem, men kravet på ordningsföljden är inte lika strikt. Även uppföljningsfrågor kan användas för att följa upp svaren på frågorna och göra intervjun bättre. (Skärvad & Lundahl, 2016) Vi har således utformat en semistandardiserad intervjuguide där vi på förhand har framställt ett antal frågeställningar som vi har frågat intervjupersonerna vid intervjutillfället.

Bryman & Bell (2017) beskriver några viktiga aspekter att tänka på vid intervjuer som även vi har haft i åtanke. Dessa är exempelvis att formulera frågorna på ett sådant sätt som underlättar uppsatsens syfte, att anpassa sitt språk efter intervjupersonerna, att inte ställa ledande frågor, att intervjun sker i en lugn och trygg miljö där intervjupersonen kan känna sig säker att svaren är konfidentiella, samt att notera om generell bakgrundsinformation som kan vara relevant till studien men även för att kunna sätta respondentens svar i ett sammanhang. Vi har även anpassat frågorna något för varje intervjuobjekt efter den information som har kunnat hittas i deras årsredovisning.

Kvale (1996) har tagit fram några punkter och krav på intervjuaren som bör tas i åtanke vid utförandet av en intervju, vilket är ytterligare något som vi har tagit utgångspunkt i. Det handlar om att vara insatt i företaget som intervjuas, att vara tydlig, strukturerad och veta vad man vill ha ut av intervjun, samt att lyssna med uppmärksamhet och att visa hänsyn. Det är även viktigt att vara öppen för olika slags svar, samt att kunna ifrågasätta vissa svar om det till exempel uppkommer motsägelser. (Bryman & Bell, 2017) Det handlar kort och gott om vett och etikett och att utföra intervjun med respekt och nyfikenhet.

Utöver att en intervju kan ha olika grad av standardisering kan den även bestå av fria eller fasta svarsalternativ, där fria svar är av intresse för vår studie. Skärvad & Lundahl (2016) menar att fria svarsalternativ är att föredra om intervjupersonernas värdering av situationer, attityder, åsikter och frågeställningar står i fokus. Detta gör det i allra högsta grad i vår uppsats eftersom syftet var att undersöka om det finns olikheter i hur företag tänker vid fastställandet av diskonteringsräntan samt hur företag väljer att tillämpa subjektiviteten.

När vi tog kontakt med företagen bad vi om att få intervju den person som är ansvarig för rapporteringen av IFRS. Hos samtliga företag har vi intervjuat koncernredovisningschefer och controllers som alla har varit ansvariga för eller involverade i redovisningen av IFRS inom respektive företag. Vid genomförandet av intervjuerna har vi spelat in det som sägs för att sedan transkriberat det till skriven text. Det är viktigt vid kvalitativa intervjuer att det som sägs och på vilket sätt svaren sägs på framställs på ett korrekt återgivet sätt (Bryman & Bell, 2017). Eftersom vi enbart har begränsade kunskaper i de andra skandinaviska språken valde vi att hålla alla intervjuer på antingen svenska eller engelska. Detta för att kunna säkerställa att alla intervjupersoner blev återgivna på ett korrekt sätt.

2.6 Studiens tillförlitlighet

En kvalitativ studie är i sig svår att replikera eftersom den bygger mycket på de som samlar in data och omständigheterna vid tidpunkten för datainsamling. Eftersom denna studie är en kvalitativ studie som genomförts med insamlad data från årsredovisningar men främst med data från intervjuer med representanter från olika företag, är det svårt att replikera studien. Detta kan exempelvis bero på att personen som intervjuats kan ha ändrat sin åsikt eller kanske inte är kvar på företaget. Om en annan person intervjuas kommer svaren med stor sannolikhet bli annorlunda eftersom människor uttrycker sig på olika sätt. Extern reliabilitet är det som har diskuterats ovan, intern reliabilitet kan också uppkomma som ett problem för replikerbarheten vilket innebär att de olika författarna till studien har olika åsikt över hur data ska tolkas. (Bryman & Bell, 2017) I vår studie har inga meningsskiljaktigheter uppstått vid tolkning av datan.

En annan viktig aspekt att diskutera är den externa validiteten som innebär till vilken utsträckning studiens resultat kan generaliseras och appliceras på andra fall. Den externa validiteten är ofta ett problem i kvalitativa studier eftersom författarna ofta undersöker specifika fall och använder sig av begränsade urval. (Bryman & Bell, 2017) Problemet för denna studie när det kommer till generalisering är att studien endast tittar på ett begränsat urval av företag. Det blir därför svårt att säga ifall studien kan överföras på andra länder utanför det studieområde som vi har undersökt. Förhoppningen och antagandet är dock att studien kommer att bidra med kunskap som även kan nyttjas av andra.

För att säkerställa att alla intervjupersoner har blivit korrekt återgivna har alla intervjuobjekt blivit frågade inledningsvis om vi hade deras tillåtelse att spela in intervjun, vilket vi hade i samtliga fall. Vi såg sedan till att transkribera intervjuerna ord för ord så fort som möjligt efter intervjuerna. Dessutom behöll vi även ljudfilerna under hela arbetets gång ifall det skulle uppstå några tveksamheter för att se till att intervjuerna hade blivit korrekt återgivna. Intervjuerna med företag från Norge, Finland och Danmark hölls på engelska. Även om alla närvarande vid intervjun förstår och talar flytande engelska vill vi uppmärksamma att det inte är någons modersmål och därför kan de intervjuerna ha varit mer begränsade än de som hölls på svenska. Intervjuerna har sedan översatts till svenska i empirin, vilket kan göra att deras svar färgas av våra översättningar. För att undvika detta har vi så långt det går översatt ord för ord innan svaren skrevs ihop till empirin samt sparat de inspelade intervjuerna för att kontrollera att svaren är korrekt återgivna. Vi har inte märkt att detta har skapat något problem men anser att det är värt att uppmärksamma i denna uppsats.

Vi har även erbjudit alla företag att få vara anonyma i denna kandidatuppsats och de blev informerade om att den enda som tar del av företagsnamnet är vår handledare. Vi erbjöd detta för att alla företag skulle känna att de kunde svara på ett sanningsenligt sätt utan att behöva tänka på konsekvenser av insiderinformation eller liknande, samt även för att få fler företag att vilja delta i uppsatsen. Det var flera bolag som bad om att få vara anonyma i uppsatsen med anledning av att

de är börsnoterade. Vi valde att göra samtliga företag anonyma, dels för att flera önskade det och dels för att skifta fokus från företag till land.

2.7 Litteratursökning

För att hitta relevant litteratur till teoriavsnittet och institutionalia har vi använt oss av IFRS officiella hemsida samt sökmotorer som exempelvis LUBSearch och Google Scholar. Dessa sökmotorer möjliggjorde sökningar i många olika databaser samtidigt för att hitta vetenskapliga artiklar som passade vår uppsats. Eftersom dessa sökmotorer har mycket data är det viktigt att reflektera över om de artiklar som fås fram är vetenskapliga, vilket gjordes genom att se till att alla artiklar var peer reviewed samt publicerade i en vetenskaplig tidskrift. Det var även viktigt att se över vilka sökord och nyckelord som skulle användas för att få fram den information som vi ville ha, till exempel olika stavningar och synonymer. Det är även betydelsefullt att avgränsa ord som inte leder till relevant information, vilket kan göras genom att addera ytterligare nyckelord för att smalna av sökningen. Exempel på nyckelord och sökord som vi har valt att använda är: IFRS 16, IFRS practice, IFRS impact, discount rate, leasing, accounting behaviour, account*.

För att finna ännu fler aktuella vetenskapliga artiklar har vi sökt direkt i relevanta databaser som exempelvis Business Source Complete, Accounting and Business Research Journal, samt British Accounting Review. Detta har vi gjort för att avgränsa sökningarna till redovisningsbaserade artiklar. Vi har även använt oss av den så kallade snöbollstekniken som innebär att vi har tittat vad andra intressanta artiklar och böcker som är av betydelse för vårt ämne har använt för referenser. (Bryman & Bell, 2017) Dessutom har vi använt oss av kurslitteratur från ekonomiprogrammet vid Lunds universitet.

2.8 Tillvägagångssätt vid analys

Vi har valt att utgå från tidigare forskning om hur nationella och språkliga skillnader påverkar tolkning och tillämpning av redovisningsstandarder. Detta eftersom det finns mycket forskning på området och många antaganden att utgå från. Vi har därför använt oss av litteratur för att ta

fram förklaringsmodeller för analysen. I analysen har vi jämfört svaren mellan länderna för att se vilka likheter och skillnader som har uppstått och försökt förklara dem med hjälp av tidigare forskning. Detta innebär att vi har valt ut flertalet aspekter utifrån tidigare forskning som kan skapa redovisningsskillnader mellan länder och företag och därefter har vi jämfört och analyserat den empiriska datan utifrån dessa. Analysen har delats upp i sex delar, där företagens svar inledningsvis analyseras utefter tolkning och tillämpning av IFRS 16, sedan analyseras skillnader i tolkning av regelverk mellan länderna. Därefter analyseras den empiriska datan utifrån transparens, försiktighet och finansiell manipulation, hur standarder tolkas över tid samt språkliga skillnader. Slutligen analyseras empirin utifrån skillnader i tillämpning på grund av företagens storlek.

3. Teori

Följande kapitel redogör för olika perspektiv från tidigare forskning på vilka aspekter som kan skapa skillnader i företags redovisning och tillämpning av standarder. Det inleds med en beskrivning av faktorer som kan påverka redovisningen inom och mellan länder, språkliga skillnader och tolkningsproblematik. Avsnittet avslutas sedan med en sammanfattande teoretisk referensram som kommer att ligga till grund för analysen.

3.1 Faktorer som påverkar redovisningen

Nobes & Parker (2016) skriver i sin bok att redovisning i praktiken skiljer sig åt beroende på land. De menar att det finns internationella variationer av IFRS i praktiken och att det blir ett allt mer aktuellt ämne för diskussion. Detta är intressant och väcker frågor om även länder av liknande karaktär kan uppvisa variationer av IFRS. Nobes & Parker (2016) tar upp några viktiga faktorer som påverkar redovisning i ett land, där regelverk och skattesystem är två av de mest betydelsefulla. Det är viktigt att tänka på att IFRS-praxis kan skilja sig åt mellan länder och från företag till företag, vilket är av stor betydelse vid jämförelse av årsredovisningar då det finns landspecifika faktorer som kan göra redovisningarna olika och därmed missvisande. Vidare menar Jaafar & McLeay (2007) och Nobes & Stadler (2015) att det även finns redovisningsprinciper som är branschspecifika, vilka också påverkar jämförelse av företags IFRS-praxis. Uppsatsen har inte tittat på branschspecifika skillnader men vi anser det ändå intressant att lyfta att skillnader i redovisning finns såväl mellan länder som branscher.

Nobes (2013) beskriver att det som påverkar hur IFRS används och tolkas främst handlar om företags beteendemönster och policy före implementering av en specifik reglering. Det har dock gjorts försök till att undvika tolkningar av IFRS, men problemet kvarstår fortfarande i många fall. Det finns fler fall än i just IFRS 16 där tolkning av reglering är centralt. Nobes (2006) tar upp att det exempelvis kan handla om hur en tillgångs livslängd bedöms, eller hur dess

återstående värde fastställs. Nobes (2013) skriver att det utrymme som finns till tolkningar av standarden kan leda till oro hos företag.

Svårigheten med hur standarder i IFRS ska tolkas är störst vid implementering av nya sådana. Det kan behövas att en standard har några år på nacken för att den ska ha en specifik metod som är allmänt accepterad. (Nobes, 2013) Nobes (2006) beskriver att skillnaderna av IFRS i praktiken även grundar sig på landspecifika skillnader, vilka exempelvis kan handla om olika syften med redovisningen och olika skattesystem. Dessa landspecifika skillnader kan påverka tillämpningen av IFRS både direkt och indirekt. Till skillnad från Nobes som säger att redovisning kan skilja sig åt mellan länder menar Reisch (2020) i sin rapport att redovisningsstrategier istället har ett samband med institutionella faktorer som lagar, regler och företagsspecifika faktorer, framför allt storleken på företaget. För att nyansera bilden har uppsatsen valt att analysera empirin utifrån både Nobes och Reischs forskning.

3.2 Språkliga skillnader som påverkar redovisningen

Doupniks & Richters (2003) berättar om ett ramverk som Riahi-Belkaoui & Picur (1991) tagit fram i sin artikel "Cultural determinism and the perception of accounting concepts" som visar att nationella skillnader i kultur kan göra att människor från olika länder har olika uppfattning om samma redovisningsstandarder. Studier gjordes på engelsktalande Amerikanska, Kanadensiska samt brittiska revisorer och det visade sig att skillnader fanns även i grupper med liknande språk.

Doupniks & Richters (2003) resultat visade att vissa uttryck inom redovisningsstandarder tolkas olika beroende på deltagarnas språkkultur. Studien visade också att det inte fanns någon variation inom landet på uttrycken utan det var enbart skillnad mellan de olika språken. I studien jämfördes enbart Tyskland och USA och forskarna uppmärksammar att resultaten kan vara bundna till de specifika länderna, dock visades tydliga skillnader mellan hur internationella standarder tolkades beroende på vilket språk som tillämpades. Detta är ett intresseväckande resultat för vår studie. I Doupniks & Richters (2003) studie är det svårt att veta vad resultaten beror på, de kan ha uppstått enbart på grund av dålig översättning, eller för att det engelska

uttrycket inte finns i det tyska ordförrådet. Resultaten visade även att de som inte hade engelska som modersmål var mindre självsäkra i sin tolkning av engelsk terminologi jämfört med om det var uttryckt på deras modersmål. Detta är anledningen till varför en av frågorna i intervjuguiden handlar om ifall intervjuobjektet någon gång skulle titta i den engelska standarden istället för standarden på sitt modersmål.

Vidare på samma tema har Monti-Belkaoui & Belkaoui (1983) gjort en studie där de testade hypotesen att personer som talar olika språk tolkar grundläggande redovisningsprinciper på olika sätt. Genom att använda sig av engelsktalande och fransktalande studenter i Kanada visade sig deras resultat stödja hypotesen. Personer som talade engelska tolkade redovisningsprinciperna på ett annat sätt jämfört med personer som talade franska trots att alla var från samma land. Det har även visat sig att det skiljer sig hur enspråkiga och tvåspråkiga personer uppfattar samma uttryck på olika sätt.

Zeff (2007) berättar om problem som kan uppstå när standarder som skapas på engelska, med engelska uttryck, ska översättas till andra språk. Problemet som diskuterades var inte hur precis den direkta översättningen var, utan huruvida personer i andra länder förstod uttrycket. Det visade sig att de flesta personerna från europeiska länder i studien av Zeff (2007) antingen enbart delvis förstod uttrycket eller inte alls förstod, vilket gjorde att implementeringen blev bristfällig inom Europa. Det enda landet som verkligen använde standarden på ett ändamålsenligt sätt var Storbritannien vars språk standarden var utfärdad på från början. Vår studie har endast tagit hänsyn till skillnader i skandinaviska länder, men det kan fortfarande vara av intresse att se att det finns skilljaktigheter i hur europeiska länder generellt tolkar uttryck och formuleringar i praktiken.

3.3 Problem med subjektivitet i redovisningen

Det finns diverse incitament för att företag ska praktisera IFRS olika. Detta på grund av att olika företag har olika förutsättningar och därför oftast gör olika val. Vissa företag väljer att redovisa högre omsättning i syfte att imponera på aktiemarknaden medan andra vill redovisa lägre

omsättning för att underbygga ett argument om att öka prisnivån, reducera utdelningar eller minska löner. (Nobes & Parker, 2016) Nobes & Stadler (2015) beskriver vilka kvalitativa egenskaper som företag tar hänsyn till vid redovisningsbeslut. De menar att en av de viktigaste egenskaperna är transparens, dvs. ärlighet med vad för finansiell information som ges ut. Enligt Nobes & Stadler (2015) är försiktighet däremot inte en del av dessa egenskaper. De menar också att de flesta förändringar i redovisningssätt och policy är oförklarade. Enligt Allert-Norgren & Martinelle (2020) leder IFRS 16 till en ökad transparens eftersom leasingavtalen redovisas i balansräkningen istället för att endast redovisas frivilligt i noterna. De kommer i sin uppsats fram till att IFRS 16 i högsta grad påverkar jämförbarheten och de finansiella nyckeltalen i företag.

Ugrin et al. (2017) beskriver i deras rapport att Brochet et al. (2013) menar att det vanligtvis finns ett antagande om att nya standarder i IFRS leder till en mer exakt redovisning. Däremot kommer Ugrin et al. (2017) fram till att detta inte stämmer. De fann en ökning av rapporterade intäkter efter implementering av IFRS jämfört med innan implementering. Slutsatsen i deras rapport är att IFRS skapar en miljö som möjliggör finansiell manipulation. Nobes & Parker (2016) nämner olika områden som möjliga för avvikelser, däribland nämns olika versioner av IFRS, olika översättningar av IFRS och övergångsperioder. Frågan som vi ställde oss var hur detta ser ut i dagsläget i Skandinavien, om det finns skillnader i hur företag väljer att tolka standarden IFRS 16.

Problematiken kring olika versioner av IFRS gör sig synlig i situationer där en ny standard blivit tillgänglig för användning enligt IASB men som EU ännu inte godkänt. I en sådan situation kan det skilja månader emellan vilket omöjliggör för företag som verkar inom EU att applicera en standard samtidigt som andra icke EU-länder. Detta har inte analyserats i vår studie men bidrar till en förståelse kring hur IFRS används i världen. Därtill är olika översättningar av IFRS ett område vars konsekvens kan skapa internationella skillnader i redovisningen. Trots officiella översättningar från The IFRS Foundation och EU:s redovisningskommitté kvarstår en risk att översättningar skiljer sig från den ursprungliga versionen. Därmed kan tolkningarna av standarden skilja sig åt, vilket denna uppsats undersöker i Skandinavien. Slutligen kan vissa

IFRS standarder implementeras av företag tidigare än det faktiska datumet då de träder i kraft. Effekten blir att två olika versioner av en IFRS standard kan existera samtidigt under en övergångsperiod. (Nobes & Parker, 2016)

3.4 Teoretisk referensram

Den teoretiska referensramen som vi kommer att använda oss utav i analysdelen av uppsatsen bygger på ovan litteraturstudie inom området. Det framkom att redovisning i praktiken skiljer sig åt från land till land där regelverk, skattesystem och storlek på företaget är faktorer som kan påverka, där det sistnämnda är en faktor som vi kommer att undersöka vidare. Ytterligare faktorer handlar om företags beteendemönster och policy före implementering av en reglering, d.v.s. att hur företag har gjort sedan tidigare påverkar i högsta grad hur ett regelverk kommer att tolkas. Svårigheten som uppstår med tolkning av standarder i IFRS är störst vid implementeringen av nya sådana. Vi kommer att analysera detta utifrån om standarden har blivit enklare att förstå med tiden eftersom forskning visar att en standard behöver tillämpas under några år innan en specifik metod blir allmänt accepterad.

En annan aspekt som vi kommer att analysera empirin utifrån är om olika länder tolkar IFRS olika även om länderna talar liknande språk. Vidare har forskning visat att de som inte hade engelska som modersmål inte var lika säkra i tolkningen av den engelska standarden. Här kan det uppstå problem då specifika engelska uttryck kan komma att ändra sitt syfte vid översättning till andra språk. Detta visar sig i vår uppsats då vi undersöker hur företag från Skandinavien har tolkat standarden och jämför de med varandra. Vi frågar även om de någon gång skulle titta på den engelska standarden för att få en bättre förståelse.

Fortsatt har forskare kommit fram till att det är viktigt med transparens i de finansiella rapporterna men att försiktighet inte är speciellt viktigt vilket är ytterligare en aspekt vi kommer titta på. Forskning menar också att de flesta förändringar i redovisningssätt och policy är oförklarade, samtidigt som annan forskning menar på att IFRS 16 leder till en ökad transparens och en mer exakt redovisning eftersom leasingavtalen redovisas i balansräkningen istället för att

endast frivilligt redovisas i noterna. Däremot framkom resultat att det skett en ökning av rapporterade intäkter efter implementering av IFRS jämfört med innan, vilket leder till att IFRS, och därmed IFRS 16, skapar en miljö som möjliggör finansiell manipulation. Alla dessa infallsvinklar är något som vi kommer att analysera för att ta reda på vad som gäller för de företag vi har valt att studera.

4. Institutionalialia

I detta avsnitt beskrivs IFRS-regelverken med en kort bakgrund samt hur regelverket tillämpas i de olika skandinaviska länderna. Avsnittet avslutas sedan med en generell redogörelse för IFRS 16 standarden som mynnar ut i en utförlig beskrivning av diskonteringsräntan och dess roll i standarden.

4.1 Bakgrund för IFRS och IASB

2002 beslutade EU att alla företag som är noterade på en reglerad marknad inom unionen ska tillämpa samma redovisningsprinciper med start från och med räkenskapsåret 2005. De redovisningsprinciper som skulle tillämpas var IAS som sedan döptes om till IFRS. IFRS redovisningsstandarder utvecklas av den oberoende organisationen IASB som tidigare kallades IASC (Regulation (EC) No 1606/2002). ISSB är en nybildad organisation som tar fram IFRS Sustainability Disclosure Standards (IFRS Foundation, 2021f). Det finns även en del av organisationen som kallas IFRIC som hjälper till med att svara på frågor om hur standarderna ska tillämpas (IFRS Foundation, 2021d).

IASB utvecklade ett konceptuellt ramverk till syfte att utveckla IFRS standarder, bistå upprättare av finansiella rapporter med att utveckla konsekventa redovisningsprinciper och hjälpa företag att förstå och tolka standarder. Det konceptuella ramverket är inte standarder utan är en grund för vägledning till företag som vill implementera IFRS genom att beskriva syftet med och begreppen för generell finansiell rapportering. Det konceptuella ramverket bidrar till IFRS uppdrag att utveckla standarder som ger transparens, ansvarighet och effektivitet till finansmarknader vilket främjar förtroende, tillväxt och långsiktig finansiell stabilitet. Ramverket utgör grunden för standarder som dels bidrar till insyn genom att förbättra den internationella jämförbarheten och kvaliteten på finansiell information, dels stärker ansvarsskyldigheten genom att minska informationsgapet mellan tillhandahållare av kapital och de personer till vilka de har anförtrott sina pengar. Ramverket utgör därtill grunden för standarder som bidrar till ekonomisk effektivitet genom att hjälpa investerare att identifiera möjligheter och risker över hela världen och på så sätt

förbättra kapitalallokeringen. Som resultat fattar investerare och andra marknadsaktörer välgrundade ekonomiska beslut, information tillhandahålls som håller ledningen till svars och tillsynsmyndigheterna uppdaterade samt sänker rapporteringskostnader när företag använder sig av ett enda pålitligt redovisningsspråk som härletts från standarder baserade på det konceptuella ramverket. (IFRS Foundation, 2018)

4.2 IFRS i de olika länderna

EU 1606/2002 förordningen om tillämpning av internationella redovisningsstandarder (IAS) kräver tillämpning av IFRS-standarder för de konsoliderade finansiella rapporterna för europeiska företag vars värdepapper handlas på en reglerad värdepappersmarknad. Förordningen omfattar samtliga medlemsstater i Europeiska unionen och som en följd av detta har Finland reglerat den i lag. Det finska förbundet för auktoriserade revisorer översätter IFRS-standarder baserat på kontrakt med en frilansare, som också tillhandahåller översättningar till den europeiska unionen, samt anlitar experter för granskning. (IFRS Foundation, 2021b)

Som medlem i Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) implementerar Norge EU:s förordningar och direktiv, även inkluderat IAS-förordningen. Därav krävs det att koncernredovisningen för alla företag vars värdepapper handlas på en reglerad marknad applicerar IFRS-standarder. Samtliga IFRS-standarder antagna av den europeiska unionen är integrerad i norsk lag. EU:s IFRS-föreskrifter är översatta till norska och läggs till som bilagor till IFRS-stadgan i den norska bokföringslagen. Översättningen görs av de norska myndigheterna, som även utför översättningar av andra EU-regler som införts i norsk lag, i samråd med en professor vid Handelshögskolan BI för kvalitetssäkring av översättningarna. (IFRS Foundation, 2021e)

Sverige och Danmark, precis som Finland, är en del av Europeiska unionen och därför reglerar även dem EU 1606/2002 förordningen om tillämpning av internationella redovisningsstandarder (IAS) i lag. Detta innebär att även Sverige och Danmark implementerade krav på noterade bolag att använda IFRS. Till skillnad från Norge och Finland som nämnts tidigare har varken Sverige

eller Danmark någon lokal myndighet eller ekonomiskt insatt person som översätter standarderna till det lokala språket utan det finns ett avtal med europeiska kommissionens generaldirektoratet för översättning som översätter standarderna. (IFRS Foundation, 2021a & IFRS Foundation, 2021g)

4.3 IFRS 16

Beskrivet i uppsatsens bakgrund är bland annat definitionen av leasing, att IFRS 16 är en uppföljning av den tidigare standarden IAS 17, vad operationell och finansiell leasing innebär samt när ett leasingavtal ska redovisas i balansräkningen. Det som inte tas upp är att IFRS 16 även har ersatt andra regleringar i IFRIC och SIC, vilka är IFRIC 4, SIC-15 samt SIC-27. SIC är en tidigare version av IFRIC. IFRIC 4, SIC-15 och SIC-17 är alla ytterligare förklaringar och förtydliganden av den dåvarande IAS 17. (IFRS Foundation, 2021c)

Standarden IFRS 16 har ett antal olika punkter som ska följas vid tillämpningen. Som beskrivet tidigare i uppsatsen ska leasingavtal redovisas i balansräkningen. Standarden tar dock upp att det finns vissa leasingavtal som inte behöver redovisas i balansräkningen. Det handlar om korttidsleasingavtal och leasingavtal vars underliggande tillgång har ett lågt värde. Ett korttidsleasingavtal är ett leasingavtal vars leasingperiod är 12 månader eller mindre. Däremot finns det undantag om det till exempel finns en möjlighet för köp, varav det i så fall inte klassas som ett korttidsleasingavtal. Korttidsleasingavtal och avtal vars underliggande tillgång har ett lågt värde kan väljas att istället redovisas som en kostnad. (IFRS, 2017) Standarden beskriver även vad som avses med ett leasingavtal och ett avtal anses vara ett leasingavtal “om avtalet överlåter rätten att under en viss period bestämma över användningen av en identifierad tillgång i utbyte mot ersättning” (IFRS, 2017). Standarden tar också upp hur leasingkulder ska värderas, samt hur leasingperioden ska fastställas där olika bedömningar om exempelvis möjlighet till förlängning och framtida händelser ska tas i beaktande (IFRS, 2017).

4.4 IFRS 16 och diskonteringsränta

Värdering av leasingskulder ska värderas till nuvärdet av framtida utbetalningar som inte ännu betalats vid värderingstidpunkten. Denna värdering sker med hjälp av en diskonteringsränta som är en ränta som används vid nuvärdesberäkning av framtida utbetalningar. Diskonteringsräntan i fallet IFRS 16 ska fastställas till antingen leasingavtalets implicita ränta, om denna lätt kan fastställas. Om så inte är fallet fastställs diskonteringsräntan till leasingavtalets marginella upplåningsräntan. Den implicita räntan är den ränta som resulterar i nuvärdet av leasingavgifterna och ett eventuellt restvärde, som i sin tur motsvarar summan av det verkliga värdet av den underliggande tillgången och eventuella direkta utgifter för leasegivaren. Den marginella upplåningsräntan ska motsvara den ränta som leasetagaren skulle fått vid en finansiering genom lån för nyttjanderätt i en liknande ekonomisk miljö, dvs. under motsvarande period och med motsvarande säkerhet. (IFRS, 2017)

Det finns andra delar av IFRS 16 som tar upp hur leasingkontrakt ska värderas om exempelvis längden på ett kontrakt ändras, men eftersom det inte är relevant för denna uppsats väljer vi att inte gå in djupare på det.

5. Empiri

Nedan presenteras varje fall för sig med först en kort introduktion om företaget samt information från varje företags årsredovisning. Därefter presenteras intervjun som vi har haft med varje företag. Totalt är det sju företag, två från Sverige, ett från Danmark, två från Finland och två från Norge.

5.1 Sverige 1

5.1.1 Bakgrund för företag Sverige 1

Företag Sverige 1 är noterat på den svenska börsens large-cap lista (OMX Stockholm Large Cap) vilket innebär att börsvärdet överstiger 1 miljard euro (Dagens industri, n.d). Bolaget arbetar i en bransch som riktar sig direkt till slutkund och där företaget har en historia som sträcker sig flera årtionden tillbaka.

I företagets årsredovisning för år 2020 skriver de om sin tillämpning av IFRS 16. De skriver bland annat att de diskonterar leasingkontrakten med den marginella upplåningsräntan för koncernen och att denna är olika beroende på kontraktets löptid. De delar in leasingkostnader i en lång- och en kortfristig del men totala andelen leasingskulder, både lång- och kortfristiga, uppgår till ungefär 30% av balansräkningen. I deras årsredovisning framgår det att leasingkontrakt som är kortare än 12 månader och/eller är en tillgång med underliggande värde som understiger 50 000 kr inte tas upp i balansräkningen.

5.1.2 Intervju med företag Sverige 1

Intervjun ägde rum den 29:e november 2021 och samtliga författare till uppsatsen var närvarande. Från företaget Sverige 1 deltog deras koncernredovisningschef som är ansvarig för den externa finansiella rapporteringen, delårsrapporter, kvartalsrapporter, IFRS bokningar och liknande. Deras cashmanager som har hand om valutahandel samt sätter räntor och valutakurser vid månadsskiften var också närvarande vid intervjun.

Koncernredovisningschefen berättar att majoriteten av koncernens leasing är butikslokaler. När det kommer till produkter som kan leasas till mindre värde, exempelvis kaffemaskiner, diskuteras det ibland om det ska köpas istället eftersom IFRS 16 har medfört extra arbete i form av klassifikationer och hantering av fakturan. Med tiden har det blivit en ökad medvetenhet kring IFRS 16 vilket gör att hanteringen och tillämpningen av standarden har blivit lättare med tiden även om IFRS 16 var en stor fråga när den kom. Koncernredovisningschefen berättar att det fanns frågor kring hur man skulle hantera och tolka regelverket samt hur man skulle få tag på avtalen eftersom de ligger spritt inom koncernen. Företag Sverige 1 menar att med tiden har IFRS 16 fått större uppmärksamhet hos koncernens shared service center och fångar upp fakturor kopplade till leasing vilket gör tillämpningen lättare.

Om företaget stöter på problem med någon del av IFRS 16 går de sällan tillbaka till den engelska originaltexten, däremot finns det officiella tolkningar som görs med större avtal som företaget använder sig av. Beroende på hur avtalen är skrivna kan det bli mycket tolkningar och man kan behöva bolla dem både internt och med andra parter berättar koncernredovisningschefen.

Diskonteringsräntan baseras på den marginella upplåningsräntan och intervjupersonerna berättar att företaget har ett samarbete med en extern part som hjälper dem att sätta en kreditmarginal baserat på en skugggrating av motsvarande bolag en gång per år. Kvartalsvis tas ett genomsnitt av bankernas swapräntor för de olika löptiderna och sedan läggs kreditmarginalen på. Metoden togs fram efter råd från en extern revisionsbyrå. Anledningen till att företaget valde att använda sig av den marginella upplåningsräntan och inte den implicita räntan var för att företaget hade en enkel struktur utan några riktigt långa kontrakt. Långa kontrakt som ger effekt i balansräkningen har kommit först nu med det nya helautomatiserade lagret. Valet att använda den marginella upplåningsräntan när IFRS 16 infördes var nog ett enkelhetsbeslut, säger intervjupersonerna och fortsätter, det fanns ingen vits att hålla på med en mer komplicerad variant för den lilla påverkan det skulle varit då. Vidare berättar intervjupersonerna att det inte har funnits någon rädsla att över- eller undervärdera diskonteringsräntan inom företaget trots att leasingkulder upptar en stor del, ca 30 % av företagets balansräkning.

Vi ställde ett par frågor till intervjupersonerna gällande deras syn på subjektivitet inom IFRS 16 och när vi undrade om de trodde att företag kan anpassa sin diskonteringsränta i ett försök att manipulera siffrorna i balansräkningen svarade intervjupersonerna att det är svårt att göra eftersom det finns en extern granskning och att det i så fall skulle bli anmärkningar. Leasing är för företag Sverige 1 en stor granskningspunkt i revisionen då det tar upp en stor del av balansräkningen. Intervjupersonerna berättar att det är leasingen deras revisorer tittar mest på. På den andra frågan gällde ifall intervjupersonerna tror att tillämpningen av IFRS 16 skiljer sig åt mellan företag och/eller land svarade de att det är ett regelverk som inte lämnar så mycket utrymme för tolkningar och menar att de som har tagit fram regelverket har tänkt på det mesta när det har tagits fram. Intervjupersonerna menar att det tog väldigt många år att ta fram det regelverket. De säger också att det såklart alltid finns olika sätt som företag hanterar regelverk på.

5.2 Sverige 2

5.2.1 Bakgrund om företag Sverige 2

Företaget som i denna uppsats kallas för företag Sverige 2 är börsnoterat på Stockholmsbörsens MID CAP lista (OMX Stockholm Mid Cap) vilket innebär att företaget har ett börsvärde på över 150 miljoner EUR men under 1 miljard EUR. Företaget är verksamt i en bransch som riktar sig direkt till slutkund och har en lång historia inom Sverige. Idag är företag Sverige 2 även verksamt i andra länder bland annat några av Sveriges grannländer. (Dagens industri, n.d)

Företaget har en leasingskuld som motsvarar ca 33 % av balansräkningen. I företagets årsredovisning för år 2020 skriver de att de diskonterar sina leasingavtal med den implicita räntan för avtalet om denne enkelt kan fastställs, annars används den marginella upplåningsräntan. Den marginella upplåningsräntan byggs upp med hjälp av swapräntekurvor för varje valuta och kontraktslängd. Därefter läggs det på en marginal som speglar koncernens kreditvärdighet samt värdet på den underliggande tillgången som säkerhet. Avtal där den

underliggande tillgångens värde är lägre än 50 Tkr eller har en kontraktstid på under 12 månader kostnadsförs linjärt över kontraktperioden.

5.2.2 Intervju med företag Sverige 2

Intervjun ägde rum den 14:e december 2021 och den som intervjuades är koncernens finansiella controller som är ansvarig över alla delårsrapporter och årsredovisningen tillsammans med kommunikationsavdelningen som hanterar de delar som innehåller mer text. Personen som intervjuades har arbetat på företaget sedan 2018 och har även en historik inom revision på Big Four.

Leasingskulder är en väldigt stor del av företagets balansräkning vilket innebär att redovisningsmässigt har IFRS 16 påverkat företaget väldigt mycket. Intervjupersonen berättar att de redovisar de flesta nyckeltal exklusive IFRS 16 delvis på grund av att de är tvungna eftersom IFRS 16 har en stor påverkan på deras balansräkning, men även för att många inte har koll på vad IFRS 16 innebär. Rent operationellt påverkar dock inte IFRS 16 besluten som tas kring leasing. Intervjupersonen berättar att de inte ändrat sina strategier vad det gäller hyresavtal och andra avtal som räknas som leasing.

Intervjupersonen berättar att som alla nya redovisningsstandarder är IFRS 16 väldigt teoretisk vilket gör att det blir väldigt mycket tolkningar från början för att kunna applicera den rent praktiskt. Som exempel tas diskonteringsräntan upp, vilken är väldigt luddigt skrivet i standarden och därför försöker man bryta ner den. Intervjupersonen har varit med på många seminarier och tagit hjälp av andra experter inom det här området för att kunna tolka standarderna för att veta hur företaget ska tillämpa dem. Med tiden lär man sig mycket mer om standarderna vilket innebär att det har blivit lättare med tiden. Om företaget stöter på några problem med IFRS 16 tar de främst hjälp av experter inom området. De läser inte i den engelska standarden utan resonerar sig fram till hur de ska göra med experter.

Vi ställde en fråga gällande att företaget skriver i sin årsredovisning att diskonteringsräntan i de flesta fall baseras på den marginella upplåningsräntan och hur diskussionerna har gått inför detta beslut. Intervjupersonen svarade att det inte är ofta den implicita räntan finns tillgänglig. Den kan ibland stå i leasingavtal med bilar till exempel, vilken ränta man har diskonterat med för att få fram restvärdet. Butikslokaler är den absolut största majoriteten av företagets leasing, men även kontorslokaler utgör en stor del, och i de hyresavtalen anges ingen implicit ränta. Controllern fortsätter att berätta att de istället har valt att bygga en ränta med hjälp av en modell för att få fram den marginella upplåningsräntan eftersom man inte med lätthet kan fastställa den implicita räntan som det står i standarden.

Vi bad även om ett förtydligande kring stycket i deras årsredovisning gällande att den marginella räntan bland annat återspeglar kvaliteten på den underliggande tillgången. Controllern svarade att med kvaliteten menas vilken typ av säkerhet som finns, att till exempel för majoriteten av hyresavtalen är byggnaden den underliggande tillgången, d.v.s. att den lokal som hyrs är tänkt som säkerhet.

Intervjupersonen berättade hur företaget tar fram den marginella upplåningsräntan vilket är genom en metod som tagits fram med hjälp av PwC. Olika komponenter används för att bygga upp den marginella upplåningsräntan och då brukar hänsyn tas till längden på leasingkontraktet, den underliggande tillgången som leasas, vilken ekonomisk miljö företaget befinner sig i, samt vad är det för kreditvärdighet som företaget har i det aktuella landet. Koncernen har ett bolag i varje land de är verksamma i vilket innebär att det blir en typ av ekonomisk miljö i varje land. För att fastställa räntan finns en modell där steg ett är en basränta i respektive valuta/ land. Det företaget utgår ifrån då är IBOR och swapräntor som finns i valutorna. Sedan lägger företaget till en koncernspecifik kreditsäkerhet vilken hämtas från deras banker. Därefter läggs det till en liten marginal för deras dotterbolag eftersom de är i olika ekonomiska miljöer. Sedan använder sig företaget även av något som kallas moderbolagsgarantier som innebär att om ett dotterbolag inte skulle kunna betala går moderbolaget istället in och betalar. Intervjupersonen berättar att vissa avtal har dessa moderbolagsgarantier medan andra inte har det.

Företaget har tagit hjälp av experter för tillämpning av IFRS 16 och insåg väldigt snabbt att de inte skulle kunna använda den implicita räntan i någon större utsträckning. De byggde en modell för att ta fram den marginella upplåningsräntan, och tog då hjälp av experter för att ta fram en rimlig, bra och lättförståelig modell. Tack vare modellen och att den togs fram i samråd med experter känner inte företaget någon rädsla för att under- eller övervärdera räntan.

Under intervjun ställdes ett par frågor till intervjupersonerna gällande deras syn på subjektivitet inom IFRS 16 och om de trodde att företag kan anpassa sin diskonteringsränta i ett försök att manipulera siffrorna i balansräkningen. Intervjupersonen kan inte riktigt se något incitament för det då de som påverkats mest av standarden fortfarande rapporterar både inklusive och exklusive IFRS 16. Om några år när detta inte längre görs kanske det finns incitament att manipulera siffrorna menar intervjupersonen. Den andra frågan var ifall intervjupersonen trodde att tillämpningen av IFRS 16 skiljer sig åt mellan länder och företag. Intervjupersonen svarade att IFRS 16 får lite olika påverkan på olika bolag beroende på vad det är för typ men eftersom alla har samma regelverk att rätta sig till, oavsett land, ska det inte vara några jättestora skillnader. Det är klart att företag med stora leasingkulder påverkas mycket. Börsnoterade bolag är väldigt påverkade av IFRS 16 men med revisorernas granskning, som vill att det ska bli rätt, innebär att alla måste skärpa till sig lite.

5.3 Danmark

5.3.1 Bakgrund om företag Danmark

Företag Danmark tillhandahåller diverse tjänster åt små- och medelstora företagskunder i mer än 75 länder globalt. Företaget tillhör industrisektorn och är noterad på Köpenhamnsbörsen som ett Large Cap företag. (Dagens Industri, n.d)

När företag Danmark ska redovisa en nyttjanderättstillgång och motsvarande leasingkulld värderas leasingkulden till nuvärdet av leasingbetalningarna under leasingperioden diskonterade med den räntesats som är implicit i leasingavtalet. När den implicita räntan inte kan fastställas

menar företag Danmark i sin årsredovisning för år 2020 att de använder en lämplig marginell upplåningsränta utifrån olika bedömningar. Bedömningar inbegriper bedömning av hyresperioder, utnyttjande av förlängningsmöjligheter och tillämpliga diskonteringsräntor. Leasing utgör mark och byggnader, huvudsakligen uthyrning av lager, terminaler och kontorsbyggnader, samt annan anläggning och driftsutrustning, d.v.s. leasing av fordon och annat kontorsmaterial. Det första har normalt en hyresperiod på upp till tio år och det senare en hyresperiod på upp till fem år. Totalt för år 2020 utgör leasingskulderna ca 13 % av företag Danmarks balansomslutning.

5.3.2 Intervju med företag Danmark

Intervjun ägde rum den 3:e december 2021 med redovisningsansvarig hos företag Danmark sedan tre år, där samtliga författare var närvarande. Redovisningsansvarig berättar att anställningen på företag Danmark inledningsvis var för att arbeta med implementeringen av IFRS 16 för företag Danmark. Redovisningsansvarig har tidigare arbetat på Big Four i rollerna som revisor och rådgivare.

Under implementeringen av IFRS 16 diskuterade redovisningsansvarig med andra stora företag om hur de ser på IFRS 16. Redovisningsansvarig anser standarden vara för komplicerad och menar att företag Danmark försökte lämna det teoretiska av vad som står i standarden och fokusera på vad som fungerar i praktiken. Därav tog de fram en egen användbar IFRS 16 implementering som sedan tillämpats för alla dotterföretag i koncernen. Vad gäller komplexiteten menar redovisningsansvarig att det svåraste att förstå i standarden är resonemanget kring möjligheten att förlänga ett leasingkontrakt, där är det en del bedömningar från ledningen som spelar in. Vid svårigheter med standardens tillämpning i olika situationer förs diskussioner med externa parter. Redovisningsansvarig menar att den enklaste vägen är att titta i IFRS egna material om otydligheterna möjligtvis förklaras där, men sedan diskuteras det med företagets revisorer om hur det ska tolkas.

Redovisningsansvarig förklarar vidare att företag Danmark använder sig av två typer av diskonteringsräntor; implicit ränta och marginell upplåningsränta. Den första används främst för byggnader och den senare för resterande leasingkontrakt. Denna distinktion beslutades efter råd från revisorer vilket redovisningsansvarig menar dessutom är vad som fungerar bäst i praktiken. Redovisningsansvarig berättar att räntan för leasingavtal med löptid under 5 år är mer eller mindre irrelevanta. Företag Danmark lägger mer tid på byggnadsrelaterade leasingavtal då de kan löpa upp till 20 år långa där diskonteringsräntan betyder väldigt mycket. Därför menar redovisningsansvarig att den implicita räntan ska koncentreras för leasingavtal på byggnader och att den marginella upplåningsräntan istället ska ligga till grund för diskontering av leasing av truckar och släpvagnar där leasingbetalningarna är av mindre värde. Vad gäller rädslan för att diskonteringsräntan kan bli undervärderad eller övervärderad menar redovisningsansvarig att företag Danmark har hittat sitt sätt att beräkna räntorna och förlitar sig på den information räntorna grundar sig på. Redovisningsansvarig menar vidare att det inte ligger mycket värderingar i att hitta en ränta, därav existerar ingen tveksamhet inför det valet.

Vid frågan om redovisningsansvarig tror att företag kan välja att fastställa diskonteringsräntan för att försöka påverka siffrorna till det bättre eller sämre menar redovisningsansvarig att det finns en möjlighet. Redovisningsansvarig anser däremot att förutom diskonteringsräntan finns därtill andra komponenter man kan manipulera för att få ett önskat resultat på siffrorna. Vad gäller specifikt IFRS 16 ser redovisningsansvarig en möjlighet i exempelvis rörliga betalningar och fastighetsskatter, men att det definitivt finns möjligheter för att till en viss grad pressa siffrorna i olika riktningar med diskonteringsräntan. Redovisningsansvarig anser dessutom att IFRS 16 redovisningsstrategier kan skilja sig mellan företag i olika länder med ungefär 2-3%.

5.4 Finland 1

5.4.1 Bakgrund om företag Finland 1

Det första finska företaget som intervjuades kallas i denna uppsats för Finland 1. Företaget är ett Mid Cap bolag som handlas på Helsingforsbörsen. Företaget Finland 1 agerar i

konsumentvarusektorn. De tillverkar och erbjuder helhetslösningar på en global nivå genom återförsäljare. (Dagens Industri, n.d)

Enligt årsredovisningen för Företag Finland 1 för år 2020 leasar företaget främst byggnader, maskiner och utrustning till ca 2% av koncernens balansomslutning. Leasingskuldena beräknas genom diskontering av framtida leasingbetalningar med den marginella upplåningsräntan. Denna ränta baseras på koncernens finansieringskontrakt med hänsyn tagen till variationen av den riskfria räntan i varje land. Koncernen tillämpar samma diskonteringsränta för en portfölj av liknande leasingavtal.

5.4.2 Intervju med företag Finland 1

Intervjun med företag Finland 1 hölls den 2:a december 2021 där alla författare till uppsatsen medverkade. Intervjupersonen har arbetat som koncernredovisningschef på företag Finland 1 sedan tre och ett halvt år tillbaka, och är därigenom ansvarig över koncernredovisningen, års- och kvartalsrapporter, samt annan övrig ekonomi. Innan anställningen på företag Finland 1 har personen även jobbat som revisor i 15 år på Big Four.

Koncernredovisningschefen berättar att företag Finland 1 har en begränsad mängd leasingavtal vilket har medfört att de inte har blivit nämnvärt påverkade av IFRS 16. Intervjupersonen säger att det har blivit enklare med tiden att förstå standarden på grund av ökad erfarenhet och vetskap om hur olika kontrakt ska hanteras och arbetas med, samt även om hur ändringar i kontrakt ska hanteras. Det som, för dem, är svårast att förstå i IFRS 16 är relaterat till möjligheterna att förlänga kontrakt och hur tilläggskostnader ska redovisas. Vid oklarheter tittar de i den finska standarden men konsulterar även sina rådgivare.

Företaget använder sig av den marginella upplåningsräntan som diskonteringsränta. Koncernredovisningschefen berättar att den implicita räntan var uppe för diskussion, men på grund av att den inte var så praktiskt definierad valde de att istället använda den marginella upplåningsräntan. Den marginella upplåningsräntan baseras på koncernens finansiella kontrakt

och på den riskfria räntan i varje land. Koncernen tillämpar samma diskonteringsränta för liknande leasingavtal. I årsredovisningen för 2020 skriver företag Finland 1 att bedömningar görs vid bestämmandet av leasingperiod samt diskonteringsränta. Koncernredovisningschefen förklarar att den marginella upplåningsräntan tas fram för varje land de har verksamhet i. Vid leasingkontrakt med olika längd används obligationskurser för att fastställa den riskfria räntan och därför behövs det göras bedömningar eftersom de inte har den riskfria räntan för varje land och för varje kontraktslängd. Det kan exempelvis handla om att de använder en femårskurs vid ett fyraårskontrakt. På grund av att företaget inte har så stora eller långa leasingkontrakt finns det ingen rädsla att diskonteringsräntan skulle vara felvärderad. De använder den värderingsmetod som de har valt och tänker inte mer på det.

Precis som i tidigare fall ställdes även ett par frågor angående intervjupersonernas syn på subjektivitet inom IFRS 16. På frågan om företag skulle kunna fastställa diskonteringsräntan för att på något sätt försöka göra så att siffrorna ser bättre eller sämre ut i årsrapporten, svarar koncernredovisningschefen att det absolut kan finnas olika tolkningar. Personen förklarar att företag måste bestämma hur de använder sig av eller implementerar IFRS 16, men efter att det valet är gjort kan det bli svårt att ändra praxis. Det kan såklart finnas utrymme för tolkningar och bedömningar vid implementering av standarden.

En annan fråga som ställdes var om intervjuobjekten tror att IFRS 16 redovisningsstrategier skiljer sig åt mellan företag eller land, till exempel mellan små och stora företag kan ha påverkan på redovisningen. Företag Finland 1 anser att det kan finnas någon slags påverkan, men är inte helt säkra på att så är fallet. Koncernredovisningschefen menar på att denne inte har tittat på så många företag om hur de implementerar standarder.

5.5 Finland 2

5.5.1 Bakgrund om företag Finland 2

Företag Finland 2 ett teknikbolag tillhörande industrisektorn och utformar produkter för bl.a. hotell och köpcentrum. Bolaget är verksamt inom cirka 60 länder globalt och handlas på

Helsingforsbörsen som ett Large Cap företag (Dagens Industri, n.d). I årsredovisningen för 2020 utgiven av företag Finland 2 motsvarar värdet på nyttjanderättstillgångar värdet av framtida leasingbetalningar vid leasingavtalets ingående diskonterat med den marginella upplåningsräntan. Leasingskulden består av anläggningar, maskiner, fordon och kontorsutrustning vars avtalsperioder varierar mellan 1 till 5 år. Leasingskulden omfattar ca 0,5 % av balansomslutningen enligt årsredovisningen för 2020.

5.5.2 Intervju med företag Finland 2

Intervjun ägde rum den 14:e december 2021 med finansiell controller för företag Finland 2 koncernen, två av författarna var närvarande. Intervjupersonen är ansvarig för den externa rapporteringen för koncernen sedan 2 år och har de tidigare 15 åren arbetat i liknande roller för andra bolag, innan dess arbetade intervjupersonen på Big Four. Vad gäller IFRS 16 anser controllern att den blivit tydligare med den extra vägledningen Big Four har publicerat med åren. Trots att den grundläggande idén av standarden varit tydlig från början menar controllern att det finns vissa fall som inte varit lika tydliga, då tar controllern hjälp av bl.a. diskussionsgrupper som IASB anordnar. Controllern brukar kolla i den finska versionen av standarden när svårigheter uppkommer, men vid bedömningsfrågor vänder controllern sig till kollegor, andra företag eller revisorer. Controllern betonar att hur standarden ska tolkas har varit tydligt från början.

Företag Finland 2 har valt att diskontera sina leasingkontrakt med den marginella upplåningsräntan. Räntorna uppdateras varje kvartal och laddas upp i deras egenutvecklade kalkyleringssystem. Företag Finland 2 har räntor för olika längder och länder som väljs i linje med den genomsnittliga kontraktslängden för deras leasingportfölj. Valet av marginell upplåningsränta som grund för diskonteringsräntan var ett praktiskt sådant. Controllern menar att i standarden föredras den implicita räntan för vissa kontrakt men controllern anser den att vara väldigt svår. Controllern menar att med tanke på komplexiteten och storleken av deras kontrakt är den implicita räntan inte en praktisk möjlighet. Rädslan för att undervärdera eller övervärdera

samtliga diskonteringsräntor är hos företag Finland 2 obefintlig menar kontrollern. Kontrollern är väldigt bekväm med deras val av metod och informationen som räntorna baseras på.

Vad gäller frågan om kontrollern tror att IFRS 16 redovisningsstandard skiljer sig åt mellan företag i olika länder anser kontrollern att det kan finnas många faktorer som påverkar hur redovisningen fungerar. Kontrollern betonar svårigheten av att tillämpa IFRS-regelverken i dotterföretag som agerar i länder där regelverken inte är obligatoriska. Det kan då uppstå skillnader eftersom dotterföretagen agerar i sådana länder inte nödvändigtvis behöver använda regelverken till sin egna bokföring. Kontrollern menar vidare att kulturella skillnader kan uppstå då olika länder fokuserar på olika delar av den finansiella rapporteringen och som exempel nämner kontrollern hur balansomslutningen är väldigt viktig i södra Europa medan andra länder fokuserar mer på resultaträkningen. Kontrollern kan också se att hos mindre företag, som inte investerat i ett kalkyleringsverktyg för redovisning av leasing, kan det uppstå skillnader. Det är även viktigt att ha i åtanke att andra faktorer utanför ekonomiavdelningen kan komma att påverka kvalitén på redovisningen. Exemplet kontrollern gav är byggnader där byggmästaren ska göra bedömningar som inte grundar sig i någon kunskap om redovisning, och att den informationen har en påverkan på kvalitén av den efterkommande redovisningen.

5.6 Norge 1

5.6.1 Bakgrund om företag Norge 1

Företag Norge 1 är ett norskt teknikbolag vars tjänsterna riktas till privatpersoner, offentliga och privata sektorn. Företag Norge 1 är ett Large Cap bolag på Oslobörsen med sin största verksamhet inom den europeiska marknaden. (Dagens Industri, n.d)

Enligt årsredovisningen för år 2020 utgör leasingskulderna ca 1% av företagets balansomslutning. Leasingavtalen utgörs främst av hyresavtal med en avtalsperiod mellan 2-7 år. Samtliga leasingavtal diskonteras med den marginella upplåningsräntan. Denna ränta fastställs genom en uppbyggnadsmetod, sk. "build-up approach", som börjar med en riskfri ränta, som

liknar hyresavtalets längd, justerad för marginal som är relevant för företaget och de tillgångar som koncernen innehar.

5.6.2 Intervju med företag Norge 1

Intervjun med företag Norge 1 hölls den 6:e december 2021 där alla författare till uppsatsen medverkade. Intervjupersonen har arbetat som koncernredovisningschef på företag Norge 1 sedan november 2020. Personen är huvudansvarig över ekonomin i koncernen, som bland mycket annat innefattar bokföring och rapportering av årsredovisningar efter IFRS-regelverket. Innan anställningen på företag Norge 1 har personen även jobbat som revisor i 10 år inom Big Four.

Företaget gick över till att redovisa enligt IFRS för ungefär ett år sedan till följd av deras börsnotering och anser att standarden IFRS 16 har varit tydlig att förstå redan från början. Koncernredovisningschefen nämner däremot att i det tidigare arbetet som revisor var IFRS 16 svår att förstå när den först kom ut. Det finns såklart fall då den kan vara svårtolkad, till exempel frågan om vad som ska och inte ska inkluderas i standarden, men i det stora sammanhanget har den varit lätt att förstå för företag Norge 1. Om det uppstår oklarheter kontaktas i första hand deras externa rådgivare, men de tittar även i den norska IFRS standarden, IFRS praktiska riktlinjer samt olika diskussionsforum som exempelvis IASB.

Diskonteringsräntan består av den marginella upplåningsräntan, som fastställs genom en så kallad "build up approach". Koncernredovisningschefen beskriver detta tillvägagångssätt som att de först tittar på den riskfria räntan i det land som kontraktet gäller i, därefter går de till banken och frågar hypotetiskt vilken ränta de skulle kunna få om de köpte tillgången istället för att leasa den. Utöver detta läggs även på tillägg för inflation. Intervjupersonen menar att det såklart är svårt för banken att ge en bra och rättvis ränta eftersom de redan vet att företaget inte kommer att låna pengar av banken för att köpa den gällande tillgången.

Metoden för att fastställa diskonteringsräntan var redan vald innan intervjupersonen påbörjade sin anställning i bolaget. Personen är medveten om att det finns en annan metod som är mer föredragen, men att den inte är så användarvänlig. Det har alltid varit den marginella upplåningsräntan genom build up metoden som varit uppe för diskussion och företag Norge 1 överväger inte att i framtiden ändra sitt tillvägagångssätt. På frågan om det finns någon rädsla att över- eller undervärdera diskonteringsräntan svarar koncernredovisningschefen nej och menar att företagets leasingkontrakt är en liten och inte speciellt betydelsefull del i balansräkningen vilket gör att små ändringar och eventuella fel på diskonteringsräntan inte gör så stor skillnad. Vidare diskuteras det att svaret på denna fråga såklart beror väldigt mycket på vilket företag det gäller.

Vid diskussionsfrågorna om subjektivitet förklarar intervjupersonen att företag definitivt skulle kunna fastställa diskonteringsräntan på olika sätt för att försöka manipulera siffrorna i årsrapporten till ett högre eller lägre värde. Koncernredovisningschefen har däremot inte reflekterat över vilken förändring av siffrorna som skulle vara att föredra men menar att om ett företag har mycket leasing och där IFRS 16 tar upp stora delar i årsredovisningen kan det såklart gå att flytta runt på siffror beroende på vad man vill ha ut av det. Om företaget däremot är föremål för revision minskar risken för manipulation av stora summor. En diskonteringsränta på 10% eller 1% kan vara svårt eftersom det syns ganska tydligt att den är fel, men om räntan ligger runt 3-5%, kan det absolut finnas ett utrymme för att argumentera för att dessa siffror stämmer.

Vidare diskuteras det om IFRS 16 redovisningsstrategier skiljer sig åt mellan företag eller land, till exempel mellan små och stora företag. Koncernredovisningschefen har inte reflekterat nämnvärt över frågan men menar att det nog inte finns någon skillnad, att standarden är densamma för alla och att IFRS 16 redovisningsstrategier inte borde skilja sig åt, om alla är ärliga med hur de identifierar sina kontrakt. Det som eventuellt skulle kunna spela roll är snarare hur mycket leasingkontrakt ett företag har. Intervjupersonen berättar vidare att det ju inte ska vara några skillnader, men personen hade inte varit förvånad om det ändå fanns det. Från erfarenhet som revisor är det många företag som egentligen inte bryr sig om IFRS 16 mer än att revisorerna ska skriva under på att det som görs är okej.

5.7 Norge 2

5.7.1 Bakgrund om företag Norge 2

Företag Norge 2 tillhör energisektorn och är ett Large Cap företag som handlas på Oslobörsen. (Dagens Industri, n.d) I sin årsredovisning för 2020 berättar Företag Norge 2 att många av hyreskontrakten består av rigg- och fartygsleasing samt innefattar ytterligare tjänster och komponenter. För ett antal av dessa kontrakt utgör tilläggstjänsterna betydlig del av det totala kontraktsvärdet. Avtalsperioderna varierar mellan 2 till 5 år för vissa leasingavtal medan andra är längre än 5 år. Nuvärdet av fasta leasingbetalningar beräknas med hjälp av den implicita räntan i leasingavtalet eller, om den implicita räntan inte lätt kan fastställas, används den marginella upplåningsräntan. Leasingskulderna utgör totalt ca 0,5 % av balansomslutningen.

5.7.1 Intervju med företag Norge 2

Intervjun med företag Norge 2 hölls den 20:e december 2021 där alla författare till uppsatsen medverkade. Två personer från företaget deltog i intervjun, den ena personen arbetar som vice president inom redovisning, ansvarig för koncernredovisning och även redovisningsansvarig. Personen var även ansvarig för implementeringen av IFRS 16. Den andra personen har som ansvar att svara på frågor kring IFRS 16 inom företaget och arbetar bland annat med policys för redovisningsstandarder.

Inledningsvis berättar en av intervjupersonerna att IFRS 16 inte har förändrat någonting operationellt utan de tillgångar som leasades innan införandet av IFRS 16 har de fortsatt att leasa. När det kommer till tolkningar av IFRS 16 berättar intervjupersonerna att om man tittar på det som IFRIC publicerar så har det varit flera diskussioner gällande tolkningar som indikerar att implementeringen av IFRS 16 inte har varit självklar. Vid implementeringen var det ganska stora diskussioner kring policys och tolkningar. En av intervjupersonerna menar att standarden har skapat en osäkerhet samt skillnader mellan hur företag presenterar sina leasingavtal vilket gör att man kan uppleva att jämförbarheten mellan företag är sämre nu än innan införandet av IFRS 16.

Intervjupersonerna menar att det är positivt att leasing tas upp i balansräkningen men som det ser ut just nu är det i princip omöjligt att jämföra två företag i samma bransch med varandra. Den andra intervjupersonen fortsätter och säger att de senaste standarderna som publicerats, IFRS 15 och 16 exempelvis har mycket mer specifikationer, vägledning för implementering och hur standarden ska tillämpas, men att det ändå är mycket mer bedömning än tidigare.

Intervjupersonerna berättar att det svåraste med tolkningen av IFRS 16 är de leasingkontrakt som delas med andra. Problemet är att enligt norsk lag måste ett företag ha det yttersta ansvaret för kontraktet även om företaget har lika stora andelar av kontraktet som de företag de delar med. Personerna berättar vidare att detta även innebär att den som har det primära ansvaret bokar hela leasingkontraktet i sin balansräkning även om företaget enbart står på exempelvis 40% av kontraktet. Sedan får man in betalningar från de andra bolagen men det är inte tydligt hur detta ska bokas. Problematiken kring detta gör att intervjupersonerna anser det vara omöjligt att jämföra företag i deras bransch. Vidare pratar de intervjuade om en annan svårighet som diskuterats inom företaget gällande IFRS 16, vilken är hur man ska gå tillväga när det finns möjligheter till förändring i kontrakten. Exempelvis hur och vem som ska göra bedömningen om ett kontrakt kan förlängas.

I företagets årsredovisning från 2020 står det att de använder den implicita räntan och om den inte kan fastställas använder de den marginella upplåningsräntan. Vi ställde en fråga gällande när de väljer den ena räntan över den andra. Personerna svarade att det i princip enbart är den marginella upplåningsräntan som används eftersom det är väldigt sällan som den implicita räntan är fastställd i kontraktet. Den marginella upplåningsräntan är en ränta som är uppbyggd med hjälp av tre faktorer. Dessa är vilken valuta kontraktet är i, kontraktets längd och kreditrankingen av den juridiska entiteten. Räntan uppdateras varje kvartal. Detta sätt valdes efter diskussion med branschkollegor där de såg vad som funkar i praktiken och vad som är vanligast inom branschen. Företaget har ingen rädsla för att över- eller undervärdera sin ränta, de anser att de har en bra och stabil process för att fastställa diskonteringsräntan. Av det som diskuterats angående IFRS 16 och som bollats med revisorer, var diskonteringsräntan långt ner på prioriteringslistan.

Gällande ifall IFRS 16 kan tolkas olika mellan företag och länder svarar intervjupersonerna att vissa delar av standarderna i IFRS är väldigt specifika och att det inte finns några andra sätt att tolka dem. Däremot kan det finnas en viss skillnad i hur standarder tolkas mellan implementering och tillämpning. De menar dock att revisorer, litteratur och myndigheter finns för att tillämpningen ska vara konsekvent. Intervjupersonerna säger att de inte tror att det finns några skillnader i tolkning av standarder mellan länder, men om det mot förmodan skulle finnas skillnader skulle det vara mellan stora och små företag.

Det mest utmanande med IFRS 16 är att få till ett system som fungerar med övrig redovisning. Större företag har mer resurser och har därför eventuellt möjlighet att investera i bättre IT-system. Mindre företag har färre resurser och använder därmed enklare system, vilket kan göra att tillämpningen av IFRS 16 skiljer sig åt mellan företag. Intervjupersonerna menar också att arbetsbelastningen har ökat under året på grund av IFRS 16 eftersom kontrakt kommer in och behöver analyseras löpande i organisationen.

5.8 Sammanfattning av empirisk data

Sammanfattningsvis är fem av sju intervjuobjekt registrerade på Large Cap börslistan, resterande två är så kallade Mid Cap bolag. Samtliga företag som har intervjuats tillämpar den marginella upplåningsräntan för att fastställa diskonteringsräntan, och endast företag Danmark och företag Sverige 2 använder emellanåt implicit ränta för vissa leasingavtal. Samtliga företag anser att IFRS 16 har blivit lättare att förstå med tiden och att de, vid svårigheter att förstå standarden, vänder sig till externa rådgivare, diskussionsforum och IFRS praktiska riktlinjer snarare än att se till engelska originalversionen av standarden. Flera företag följer råd från revisorer och externa experter vid implementering av en modell för fastställandet av diskonteringsräntan. Oavsett storlek eller längd på leasingavtal har alla valt den marginella upplåningsräntan, framförallt för att de flesta anser att den implicita räntan är svårtolkad och opraktisk att fastställa. Den marginella upplåningsräntan kan implementeras i ett kalkyleringssystem och systematiskt uppdateras genom att mata in ny information varje kvartal. Det råder delade meningar om

diskonteringsräntan kan manipuleras och om redovisningsstrategier skiljer sig mellan företag eller land.

6. Analys

6.1 Tolkning och tillämpning av IFRS 16

Tidigare forskning berättar att nationella skillnader kan innebära att individer från olika länder tolkar samma redovisningsstandarder olika. Skillnader fanns även i grupper med liknande språk. De två svenska företagen i studien har båda byggt egna kalkyleringsmodeller för att fastställa diskonteringsräntan genom den marginella upplåningsräntan. Modellerna är båda framtagna med hjälp av externa rådgivare från Big Four redan från implementering av standarden. Det danska företaget väljer däremot att använda båda metoder för att beräkna diskonteringsränta för olika leasingavtal men följer även råd från revisorer för att göra metodiken så praktisk som möjligt. Båda de två finska företagen använder den marginella upplåningsräntan framför den implicita räntan på grund av bekvämlighet då den senare är mindre praktiskt definierad. De norska företagen, liksom de finska och svenska, anser den implicita räntan att vara opraktisk och komplicerad. De har därför valt den marginella upplåningsränta för att fastställa diskonteringsräntan för deras leasingkontrakt.

Även om samtliga företag valt liknande metod för att fastställa diskonteringsräntan innebär det inte att tolkningen av standarden är densamma för varje företag. Varje företag har valt att inkludera olika komponenter i sin modell för marginell upplåningsränta, dels efter revisorers rådgivning och dels efter egna bedömningar och tolkningar av standarden. Resultatet blir en ränta som ska motsvara den upplåningsränta som leasetagaren skulle fått vid en finansiering genom lån för motsvarande tillgång i en liknande ekonomisk miljö. Företag Sverige 1 får hjälp av en extern part med att årligen sätta en kreditmarginal baserat på en skugggrating av motsvarande bolag för alla löptider i deras leasingportfölj. Kvartalsvis görs ett snitt av bankernas olika swapräntor för de olika löptiderna som läggs på marginalen vilket sedan blir diskonteringsräntan. Företag Sverige 2 har även använt en extern part ifrån Big Four för att bygga en metod för att ta fram sin egna marginella upplåningsränta. Den inbegriper en basränta i respektive valuta för varje land de är verksamma i, de utgår då liksom företag Sverige 1 från swapräntan som finns i samtliga valutor. Därefter läggs en creditsäkerhet till och en marginal för

sina dotterbolag då de agerar i olika ekonomiska miljöer. Detta anpassas också efter olika löptider i leasingportföljen. Även om företag Sverige 1 och 2 är svenska företag har de olika komponenter inbakade i deras diskonteringsränta, vilket kan förklaras som olika rekommendationer från experter, olika leasingavtal och tolkningar.

Företag Danmark, likt de svenska företagen, använder swapräntor som bas för deras beräkning och lägger sedan till en kreditsäkerhetsmarginal. De finska företagen använder liknande metod för sin marginella upplåningsränta med viss avvikelse från de tidigare nämnda. De får riskfria räntor från banker som liknar företagsobligationer och från dessa görs bedömningar för att kunna applicera räntorna till olika längder på leasingavtalen och olika länder. Detta görs antingen genom den genomsnittliga kontraktslängden för leasingportföljen eller genom en generell uppskattning, exempelvis att man kanske använder en 5 års kurs eller liknande på ett leasingavtal med längd på fyra år.

Företag Norge 1 har inte lika stora leasingavtal som de andra företagen. De väljer precis som de andra företagen också den marginella upplåningsräntan före den implicita räntan. Den marginella upplåningsräntan hos företag Norge 1 består av den riskfria räntan i det landet som kontraktet härrör, en ränta från banken som motsvarar räntan på ett lån av samma tillgång samt inflation. Företag Norge 2 leasar till skillnad från företag Norge 1 väldigt stora tillgångar och skapar sin marginella upplåningsränta baserat på kreditsäkerheten på den underliggande tillgången som sedan justeras efter vilken valuta leasingkontraktet är i och längden på avtalet. Företag Norge 2 betonar att metodiken måste vara praktisk för att kunna appliceras till alla sorters leasingkontrakt, vilket samtliga företag är överens om.

Tidigare forskning menar att redovisning i praktiken skiljer sig åt beroende på land och att det finns internationella variationer av IFRS i praktiken. Det finns även redovisningsprinciper som är branschspecifika, vilka också påverkar jämförelse av företags IFRS-praxis. Flertalet av företagen i urvalet agerar i olika branscher vilket innebär att leasingavtalen varierar i typ, storlek och långvarighet. De svenska företagen i urvalet är mer benägna att låta externa parter bygga upp

system medan de finska företagen och företag Danmark 1 nämner att de byggt sina egna kalkyleringsmodeller. Samtliga företag i urvalet har däremot gemensamt att de anser en av modellerna för att fastställa diskonteringsräntan, nämligen implicit ränta, är alltför komplicerad. Då IFRS 16 idag inbegriper fler avtal jämfört med tidigare standard är det viktigt att se till att alla leasingavtal redovisas korrekt. Mängden avtal som nu anses som leasing innebär att ett behov av standardisering behövs, som samtliga företag anser saknas i standarden och efterlyser en mer praktisk lösning. Detta har samtliga företag försökt eftersträva med att göra sina egna modeller för diskonteringsräntan genom att bygga en marginell upplåningsränta som nämns i standarden. Problematiken ligger i hur bedömningar och subjektiva tolkningar kan ligga till grund för att jämförbarheten tillslut försvinner. Företag Finland 2 menar att den grundläggande idén har varit tydlig från början men implementeringen varit svår. Företag Norge 2 menar att revisorer, riktlinjer och myndigheter finns till för att tillämpningen ska vara konsekvent i samtliga länder men att om det skulle finnas skillnader torde dessa uppkomma främst mellan stora och små bolag.

6.2 Skillnader i tolkning av regelverk mellan länderna

I teorin berättas det om att redovisningsstandarder kan tillämpas och tolkas olika beroende på land, vi kommer därför att jämföra de olika företagens inställning till ifall de anser att tillämpningen av IFRS 16 skiljer sig mellan länder. Detta ger en indikation på om de upplever att det finns möjlighet till att göra olika tolkningar av standarden. Både företag Sverige 1 och företag Sverige 2 anser att det inte borde finnas speciellt stora skillnader i tillämpningen och tolkningen av IFRS 16 mellan länder och företag. Företag Sverige 1 lyfter att regelverket har tagits fram under lång tid där de som tagit fram det tänkt på det mesta. Företag Sverige 2 är inne på liknande spår och säger att företag skärper till sig på grund av revisorernas granskning samt att alla företag ska rätta sig efter samma regelverk. Danmark, till skillnad från företag Sverige 1 och företag Sverige 2, anser dock att standardens redovisningsstrategier kan skilja sig mellan företag i olika länder med ungefär 2 till 3 procentenheter.

Företag Finland 1 berättar att det kan finnas någon slags påverkan, men är inte helt säkra på att så är fallet. Företag Finland 2 likt företag Finland 1 säger att de anser att kulturella skillnader kan uppstå i länder som fokuserar på olika delar av den finansiella rapporteringen och som exempel nämner företag Finland 2 hur balansomslutningen är väldigt viktig i södra Europa medan andra länder fokuserar mer på resultaträkningen. Företag Finland 1 och Finland 2 menar precis som företag Danmark att det kan finnas möjligheter till skillnader mellan olika länder vilket är tvärtemot vad företag Sverige 1 och företag Sverige 2 har svarat.

Företag Norge 1 berättar att det som kan spela roll för ett företags tolkning och tillämpning av IFRS 16 snarare är hur mycket leasingkontrakt ett företag har. Företag Norge 1 berättar vidare att personen inte hade varit förvånad om det finns skillnader i tolkning och tillämpning. Företag Norge 2 skiljer sig lite från företag Norge 1 och menar att om det finns skillnader mellan företags sätt att redovisa IFRS 16 är det främst mellan små och stora företag, eftersom det mest utmanande med IFRS 16 är att få till ett system som fungerar med övrig redovisning. Företag Norge 2 säger att större företag har mer resurser och har därför möjlighet att investera i bättre IT-system, medan mindre företag har färre resurser och använder därmed enklare system.

Det land som sticker ut i svaren är Sverige där båda företagen säger att de inte tror att det finns några skillnader utan anser att regelverket fångar upp det mesta. De andra tre länderna delar inte Sveriges syn utan tror att det finns variationer mellan länder och företag. Detta indikerar att företag i Danmark, Finland och Norge tolkar regelverket annorlunda jämfört med företag i Sverige.

6.3 Transparens, försiktighet och finansiell manipulation

Som beskrivet i teorin är det viktigt med transparens i de finansiella rapporterna, medan försiktighet inte är något som är speciellt betydande för företag. Teorin lyfter även att många redovisningssätt och policy är oförklarade samtidigt som IFRS 16 enligt forskning ska leda till en mer transparent redovisning. I linje med detta resonemang har ingen av de intervjuade företagen någon rädsla att över- eller undervärdera diskonteringsräntan, oavsett hur stor del

leasingskulderna utgör av balansräkningen. Motiveringen är att de har bestämt sig för en metod till att fastställa diskonteringsräntan och därefter hållit sig till den, vilken i de flesta fall är den marginella upplåningsräntan. Till exempel menar företag Sverige 2 att de byggde en modell för att ta fram den marginella upplåningsräntan tillsammans med revisorer, vilket leder till att företaget förlitar sig på den framtagna modellen och lägger oron bakom sig. Företag Finland 2 säger även de att företaget känner sig tryggt och bekvämt med den valda metoden. Liknande tankesätt har vi sett hos i princip alla studerade bolag. Företag Norge 1 diskuterar däremot att en eventuell rädsla för värderingen av diskonteringsräntan kan bero på vilket företag det gäller och syftar på att företag med stora leasingskulder eventuellt kan ha en viss oro. Detta kan vi dock inte fastställa eller se några indikationer för i denna studie utefter det material som har samlats in.

Företag Danmark resonerar kring att det inte ligger mycket värdering i att hitta en ränta, vilket gör att det inte finns några tveksamheter kring valet. Detta går emot många av de övriga bolagen som har inkluderats i denna uppsats då de anser att den marginella upplåningsräntan grundar sig på olika bedömningar som exempelvis längden på leasingkontraktet, den ekonomiska miljö som företaget vistas i, samt att det i vissa fall även används obligationskurser för att fastställa den riskfria räntan. Detta kan bli problematiskt då den riskfria räntan eventuellt inte finns för varje kontrakt. Företag får då göra en generell uppskattning och bestämma att till exempel 5-års kurs även används på 4-års kontrakt. Som företag Sverige 2 berättar är nya redovisningsstandarder väldigt teoretiska vilket kräver tolkningar från början för att kunna applicera dem i praktiken. Företag Sverige 2 menar att exempelvis diskonteringsräntan är väldigt otydligt skriven i standarden. Företag Norge 2 reflekterar över att de senaste standarderna som har publicerats är mer specificerade men att de ändå kräver mer bedömning än tidigare standarder, vilket de också menar gör jämförbarheten mellan företag väldigt komplicerad.

Som beskrivet ovan har de företag vi valt att studera byggt upp modeller för att beräkna diskonteringsräntan, som i sin tur är baserade på bedömningar och tolkningar av standarden IFRS 16 och andra komponenter i beräkningen. Trots dessa olika tolkningar har företagen inte någon rädsla för att diskonteringsräntan och värdering av leasingskulder skulle vara över- eller

undervärderad, vilket stämmer överens med teorin att försiktighet överlag inte är en speciellt viktig aspekt för företag. Däremot har modellerna i de flesta fall tagits fram tillsammans med revisorer som bidrar till kontroll av företaget och konsekventa beräkningsmetoder.

Ytterligare en aspekt som lyftes i teorin var att IFRS 16 potentiellt kan möjliggöra finansiell manipulation då det skett en ökning generellt sett av rapporterade intäkter efter implementering av IFRS. Detta fenomen visar sig speciellt i redovisningen hos företag Sverige 2 då de redovisar både inklusive och exklusive IFRS 16. Dels för att de måste eftersom att IFRS 16 hade stor påverkan på deras balansräkning men även för att de är rädda att deras intressenter inte ska förstå vad det är som påverkar siffrorna. Företag Sverige 2 väljer att redovisa både inklusive och exklusive IFRS 16 då de vill vara transparenta med investerare, men det går också emot IFRS 16 syfte att den ska leda till en mer transparent och exakt redovisning. Då borde det inte behövas ha ett exklusive IFRS 16. En kan därmed fråga sig varför företag känner att de måste redovisa tydligt vad IFRS 16 förändrar om tanken är att standarden ska tydliggöra redovisningen till det bättre, om IFRS 16 bidrar till något bättre eller om den rentav gör redovisningen mer otydlig och sämre.

Vi har sett i vår studie att företag med större leasingkulder i förhållande till balansräkningen är mer påverkade och blir hårt granskade av revisorer vilket gör att de företagen inte ser någon möjlighet till subjektiv tolkning. De företag med färre leasingkulder i förhållande till balansräkningen har däremot en mer avslappnad inställning och menar att de skulle kunna manipulera räntan om de vill, men att det inte finns något incitament till det. Det enda företaget som skiljer från denna slutsats är företag Danmark som är ett stort bolag men som ändå menar att det definitivt finns möjligheter till att i viss utsträckning pressa siffrorna i olika riktningar med diskonteringsräntan. Företag Norge 2 och företag Danmark menar även att det finns fler aspekter och delar i IFRS 16 än just diskonteringsräntan som ett företag skulle kunna välja att manipulera om de så ville.

6.4 Tidsaspekten

I teorin lyfts att svårigheter med hur IFRS standarder ska tolkas är störst vid implementering av nya standarder, vilket gör att standarden behöver ha funnits några år innan den fått en specifik metod som är allmänt accepterad. Företag Sverige 1 ansåg att IFRS 16 var en stor fråga när den kom men att tillämpningen har blivit lättare med tiden. De största problemen i början för företag Sverige 1 var hur regelverket skulle tolkas och hur de skulle få tag i fakturorna inom organisationen. Företag Sverige 2 berättade att när IFRS 16 kom var den väldigt teoretisk och det krävdes mycket tolkningar i början för att kunna applicera den. Företag Danmark höll med om att standarden var för teoretisk och komplicerad när den kom och fick ta fram en användbar tolkning.

Företag Finland 1 ansåg att IFRS 16 har blivit enklare att förstå med tiden eftersom de frågor som fanns vid implementeringen har klarnat. Företag Finland 2 tycker att hur standarden ska tolkas var tydligt redan när den kom. Företag Norge 1 höll med företag Finland 2 och ansåg även de att standarden var tydlig från början, dock gick företaget över till redovisning enligt IFRS ca ett år efter standardens implementering. Företag Norge 2 menar att eftersom IFRIC publicerat många diskussioner gällande tolkningar av IFRS 16 indikerar det på att hur standarden skulle implementeras och användas inte var tydlig. De säger också att de hade mycket diskussioner om policys och tolkningar vid implementeringen av IFRS 16.

Utifrån företagens svar går det inte att hitta någon skillnad mellan varken länder eller storlek på företagen i upplevelsen av implementering av IFRS 16 samt gällande om den blev enklare att förstå med tiden. Fem av sju företag upplever standarden för teoretisk och att det tog tid att förstå och implementera IFRS 16, vilket går i linje med tidigare forskning. Enbart två företag hade avvikande svar; Norge 1 och Finland 2. Svaret från företag Norge 1 kan förklaras med att företaget började rapportera enligt IFRS ungefär ett år efter det att IFRS 16 gavs ut. Att standarden redan hade funnits i ungefär ett år kan vara en stor faktor till att de inte ansåg IFRS 16 vara svårtolkad, vilket även det går i linje med tidigare forskning.

Majoriteten av företag upplever standarden teoretisk och att anpassningar och tolkningar måste göras från den officiella standarden för att kunna tillämpas i praktiken. På grund av det kan företag tolka standarden olika vilket resulterar i skillnad i tillämpning mellan företag. Tydligare riktlinjer och tolkningar som är mer praktiskt tillämpliga än teoretiska behöver komma i samband med den officiella standarden för att undvika detta.

6.5 Språkliga skillnader

Det är tidigare nämnt att standarder som skapas ursprungligen på engelska med uttryck som är typiska för engelskan och som sedan ska översättas till andra språk kan skapa svårigheter. Detta på grund av att uttryck som vanligtvis används i exempelvis Storbritannien kan få en annorlunda betydelse i ett annat land. Studier visade även att de som inte hade engelska som modersmål var mindre självsäkra i sin tolkning av engelsk terminologi i relation till sitt egna modersmål. Detta kan leda till skillnader i tillämpning då det ibland är svårt att översätta på ett korrekt sätt. Som nämnts innan ansvarar europeiska kommissionens generaldirektoratet för översättning av standarderna, därtill bistår IFRIC med att svara på frågor om hur standarderna ska tillämpas. Samtliga av de företag som har intervjuats berättar att de vanligtvis rådfrågar experter i form av revisorer vid svårigheter med standarden. Några menar även att de vänder sig till IFRS egna material och dess praktiska riktlinjer samt diskussionsforum hos IASB. Samtliga företag i urvalet menar även att de snarare väljer att läsa standarden i sitt modersmål än att gå tillbaka till den engelska originalversionen. Företag Danmark anser därtill att standarden är för komplicerad och mer teoretisk än praktisk, en bild som samtliga företag i vårt urval delar.

I Norge görs översättningen av de norska myndigheterna i samråd med en professor vid Handelshögskolan BI för kvalitetssäkring av översättningarna. Däremot menar de båda norska företagen i vårt urval att standarden var svårtolkad när den kom ut vilket har skapat en osäkerhet kring leasingavtal. I Finland hanterar det finska förbundet för auktoriserade revisorer översättning av IFRS-standarder med experter som granskar översättningarna. Av resultat från tidigare forskning fanns skillnader mellan hur internationella standarder tolkades beroende på

vilket språk som tillämpades. Skillnaderna kan ha uppstått enbart på grund av dålig översättning eller för att det engelska uttrycket inte finns i det specifika språkets ordförråd. Företag Finland 2 anser att standarden var tydlig när den kom och att bedömningsfrågor hanterades med experter. Företag Finland 2 anser även att de svåraste delarna med standarden är relaterade till möjligheterna att förlänga ett kontrakt, och konsulterar därför med experter.

Sverige eller Danmark saknar en myndighet eller extern part som översätter standarderna till det lokala språket, de följer översättningarna gjorda av europeiska kommissionens generaldirektorat för översättning. Företag Danmark delar bilden som företag Finland 2 ger om att svårigheterna relateras till förlängning av ett kontrakt, där bedömningar spelar stor roll. Företag Danmark brukar även diskutera specifika delar i standarden med experter om hur det ska tolkas. Som tidigare forskning menar kan problem uppstå när standarder skapas på engelska som sedan ska översättas till andra språk. Resultaten från tidigare forskning visar att de flesta europeiska länder antingen enbart delvis förstod uttrycket eller inte alls förstod vilket gjorde att implementeringen blev bristfällig och att man inte använde standarden på ett ändamålsenligt sätt.

Något som är värt att ta med sig från ovan är att det inte verkar göra någon skillnad om någon som är expert inom området översätter standarden eller om det är europeiska kommissionens generaldirektorat för översättning som översätter, alla företag i studien delar samma bild av att standarden var otydlig när den kom. Detta innebär att i denna studie går det att utesluta att det är på grund av översättningen som standarden är otydligt utan det beror på andra faktorer.

6.6 Skillnader i tillämpning på grund av storlek

I teorin berättas det om studier som visar skillnader i redovisning mellan länder. Det finns även forskning som motsäger detta vilken menar att redovisningsstrategier i stället har ett samband med institutionella faktorer, framför allt storleken på företaget. Trots att denna uppsats främst tittar på skillnader mellan länder vill vi även lyfta storleksaspekten. För att bibehålla företagens anonymitet har vi inte presenterat deras balansomslutning eller omsättning utan klassificerar dem utefter om de är registrerade på Large-cap eller Mid-cap listan på börsen i respektive land. Detta

ger en fingervisning över hur stort ett företag är eftersom vilken lista företaget är noterat på beror på hur många aktier som finns ute för handel. Fem av de sju intervjuade företagen är noterade på Large-cap; Sverige 2, Danmark, Finland 1, Norge 1 och Norge 2. Dessa benämns vidare som stora företag. Resterande företag (Sverige 2 och Finland 2) är noterade på Mid-Cap och klassas i denna uppsats som mindre företag.

Samtliga av de stora företagen har valt att använda sig av den marginella upplåningsräntan vid diskontering av leasingkontrakt eftersom den fungerar bättre i praktiken. Ett svar som kom in från företag Sverige 1 och företag Danmark, vilka båda klassificeras som stora bolag, var att metoden för att ta fram diskonteringsräntan togs fram i samråd med en extern revisionsbyrå. Ett intressant svar som vi fick av företag Norge 2 är att de hade mycket diskussioner med branschkollegor. Däremot nämnde de inte att de tog speciellt mycket hjälp från sina revisorer. Även företag Finland 2 berättar att om de stöter på några svårigheter tar de hjälp av kollegor, andra företag eller revisorer. Svar som kom in från de mindre företagen var att båda har valt att använda sig av den marginella upplåningsräntan för att det är det mest praktiska, att tillägga är att företag Sverige 2 lägger stor vikt vid att deras modell togs fram i samråd med deras revisionsbyrå. Den generella känslan är att revisorernas kunskap är mer betydande i de mindre företagen jämfört med de större. Detta kan skapa en obalans mellan olika företag ifall mindre företag tar fram sin diskonteringsmetod i samråd med revisorer medan större företag tar fram den internt eller i samråd med andra i branschen.

Ett annat område som vi väljer att titta på här är de olika företagens syn på möjlighet till individuella tolkningar och tillämpningar inom IFRS 16. Företag Sverige 1 var tydliga med att det skulle bli svårt att manipulera siffror då det skulle bli anmärkningar. Leasing är en stor och viktig punkt i revisionen och regelverket lämnar inte rum för tolkningar menar företag Sverige 1. Företag Danmark, till skillnad från företag Sverige 1, säger att det finns möjlighet för den redovisningsansvariga att subjektivt fastställa diskonteringsräntan och personen tror även att redovisningsstrategier för IFRS 16 skiljer sig ungefär 2 till 3 procentenheter mellan länder och företag. Företag Finland 2 menar att olika länders kulturer kan spegla sig i tillämpningen av

IFRS 16. Personen menar att i södra Europa ligger fokuset på balansräkningen medan andra länders fokus ligger på resultaträkningen. Personen resonerar vidare att i de länder där fokus ligger på resultaträkningen finns inte direkt något incitament till att manipulera siffror i balansräkningen, men i länder där fokus ligger på balansräkningen kan incitament till detta finnas.

Företag Norge 1 berättar att företaget skulle kunna fastställa diskonteringsräntan på olika sätt för att försöka manipulera siffrorna i årsrapporten, dock ser koncernredovisningschefen inte riktigt hur det skulle kunna gynna företaget. Deras leasing tar inte heller upp speciellt mycket av deras balansräkning. Koncernredovisningschefen för företag Norge 1 påpekar att revision gör att stora förändringar inte är möjliga, men att det skulle vara möjligt att bestämma över och manipulera några få procent, till exempel 2 till 3 procentenheter. Företag Norge 2 menar att det finns revisorer och myndigheter som ser till att tillämpningen av standarder är rätt och konsekvent. Dessutom säger de att vissa delar av standarderna är väldigt specifika och att det inte finns olika sätt att tolka dem.

Det som framkommit är alltså att de stora företagen är under stor påverkan av revisorer, dock upplever vissa av de stora företagen att de har mer utrymme att manipulera siffrorna än andra. Till exempel ser företag Sverige 1 inte någon möjlighet alls till manipulation. Detta kan bero på andra saker än storleken på företaget i sig, exempelvis har företag Sverige 1 leasingkulder som upptar ca 30% av balansräkningen medan företag Norge 1 har leasingkulder på ca 1% av företagets balansomslutning. Detta är förmodligen en stor faktor till att företagen Sverige 1 och Norge 1 har en väldigt olik syn kring diskonteringsräntan på IFRS 16.

Företag Sverige 2, som här klassas som ett mindre bolag, säger att revisorers granskning gör att alla måste skärpa till sig lite och kanske speciellt de med mycket leasing. Vidare berättade företag Sverige 2 att de inte riktigt kan se några incitament för att manipulera siffrorna. Företag Finland 1 klassas här precis som företag Sverige 2 som ett litet bolag, och säger att det absolut går att göra olika bedömningar för att manipulera diskonteringsräntan. De säger dock att de flesta

bedömningar behöver göras redan vid implementering och att det kan vara svårt att ändra praxis senare. En anledning till att svaret skiljer sig åt mellan dessa två små bolagen kan vara att trots att företag Sverige 2 är mindre än många av bolagen i studien har de en av de högsta leasingkuldena, ungefär 33 % av balansräkningen, medan leasingkuldena för företag Finland 1 tar upp ca 2 % av koncernens balansräkning.

Attityden till hur diskonteringsräntan tas fram verkar inte variera beroende på storlek på företaget utan snarare på leasingkuldens storlek i förhållande till balansräkningen. De med hög leasingkuld, som i detta fall främst är företag Sverige 1 och företag Sverige 2 men även företag Danmark som har ca 13 % av sin balansräkning som leasingkulder, har en striktare inställning till hur lätt eller svårt det är att manipulera balansräkningen jämfört med de andra företagen som har betydligt lägre leasingkulder. Detta beror med stor sannolikhet på grund av att revisorer granskar de stora posterna mer noggrant och då känner de företag med större leasingkulder att det inte finns lika mycket spelrum som för de företagen som inte blir lika hårt granskade på sina leasingavtal.

7. Slutsats

7.1 Slutsatser

Syftet med denna uppsats var att undersöka hur en IFRS standard med tolkningsmöjligheter används och upplevs i praktiken inom Skandinavien. Då IFRS 16 inte tydligt beskriver hur ett verkligt värde ska beräknas för den implicita räntan och om den marginella upplåningsräntan ska erhållas från en tredje part eller genom en självuppskattning, lämnar IFRS 16 utrymme för tolkningsmöjligheter. Tidigare forskning har dessutom visat att om det finns utrymme för tolkningar inom standarder kommer företag från olika nationer och även olika sektorer att hantera standarden på olika sätt. Resultatet av vår studie visar att samtliga företag i urvalet använder den marginella upplåningsräntan som metod för att fastställa diskonteringsräntan. Det som skiljer metodiken åt är att företagen har inkluderat olika komponenter för att få fram den marginella upplåningsräntan. Det som däremot förenar företagen är deras gemensamma ståndpunkt om att den implicita räntan är alldeles för opraktisk och teoretisk än vad den är behjälplig. Jämförbarheten brister när företag behöver skapa egna modeller utifrån sina och externa parter bedömningar och tolkningar av vad som ska inkluderas. Samtidigt har inte alla företag möjlighet till att skapa egna kalkyleringssystem.

Attityden till hur diskonteringsräntan tas fram verkar i vår studie inte bero på storleken på företaget eller nationstillhörighet utan snarare på leasingkuldens storlek i förhållande till balansräkningen. Detta beror med stor sannolikhet på att revisorer granskar de största posterna mer noggrant, vilket kan innebära att de företag med större leasingkulder inte känner att det finns lika mycket spelrum som för de företag med färre leasingkulder. Ingen av de intervjuade företagen har någon rädsla att över- eller undervärdera diskonteringsräntan, oavsett hur stor del leasingkuldena utgör av balansräkningen. Däremot finns det företag som har en rädsla för att intressenter inte ska förstå vad som påverkar siffrorna och redovisar därför både inklusive och exklusive IFRS 16. Företag vill vara transparenta med investerare, vilket också samtidigt går emot själva syftet med IFRS 16 om en mer jämförbar och korrekt redovisning.

Sammanfattningsvis kan det konstateras genom de resultat som studien har medfört att sättet att tolka och tillämpa IFRS 16 inte skiljer sig åt mellan länderna i Skandinavien. Det finns inga tydliga resultat där någon av länderna landsvis tolkar eller tillämpar leasingstandarden annorlunda. Det är snarare så att standarden i sig självt ger utrymme för tolkningar och att företag därför kan skilja sig mot andra företag. Vi har sett att attityden till standarden och försiktigheten vid tolkning kan bero på andelen leasingkulder som företaget innehar, att de företag med stor leasingkund möjligtvis skulle kunna agera annorlunda än ett företag med mindre leasingkund. Detta med stor sannolikhet på grund av att revisorer granskar dem största posterna i balansräkningen mer noggrant.

7.2 Diskussion

Våra resultat skiljer sig åt från tidigare forskning som säger att IFRS-praxis kan skilja sig åt mellan länder då de tyder på att det inte finns några tydliga skillnader mellan hur de studerade länderna tolkar eller tillämpar leasingstandarden. Anledningen till att våra resultat skiljer sig åt från tidigare forskning i denna aspekt kan bero på att tidigare forskning har analyserat fler faktorer inom länderna, exempelvis olika skattesystem. En annan anledning kan vara att tidigare forskning har tittat på länder som är mer olika varandra än de länder som vi har studerat och därför fått andra resultat.

Vårt resultat kan ge vägledning till implementering av nya standarder genom att ha visat att det snarare är standarden i sig självt som ger utrymme för tolkningar. Företag kan därför skilja sig mot andra företag och de företag med stor leasingkund skulle möjligtvis kunna agera annorlunda än ett företag med mindre leasingkulder. En mer omfattande studie som inkluderar fler företag, länder och branscher skulle göra uppsatsens resultat mer rättvisande och göra analysen mer nyanserad. Uppsatsen tar inte hänsyn till olika branscher, vilket skulle kunna ha en stor påverkan på de tankesätt och resultat som vi har fått fram.

7.3 Kunskapsbidrag

Vår uppsats bidrar till kunskap kring hur företag tillämpar och upplever en IFRS standard med tolkningsmöjligheter. Nya standarder kräver mycket tolkning och bedömningar och det är inte omöjligt för företag att medvetet förändra siffror, även om risken minskas betydligt med revision. Detta kan vara bra för investerare och andra intressenter att ha i åtanke då det kan finnas faktorer som kan förändra resultat och nyckeltal. Det kan även vara bra för normgivare att tänka på vid framtagande av nya standarder. Ett ytterligare kunskapsbidrag är att standarder blir lättare att förstå med tiden. Studien bidrar dessutom med djupare insikter i hur IFRS 16 används i praktiken och hur diskonteringsräntan fastställs. Det absolut vanligaste sättet att fastställa diskonteringsräntan är med den marginella upplåningsräntan.

7.4 Förslag till framtida forskning

Denna studie har undersökt skillnader i tillämpning av IFRS 16 i skandinaviska länder. På grund av begränsat med tid och resurser har enbart ett begränsat antal företag undersökts det finns därmed ett utrymme för vidare forskning genom att titta på ett större urval av företag. Det hade även varit intressant att titta på specifika branscher och då främst de med stor påverkan av IFRS 16. En annan aspekt som hade varit intressant att bygga vidare på är revisionens roll vid implementering av nya standarder. Vi såg att revisionens fokus påverkade företagets inställning till implementeringen av en ny standard och det hade varit intressant att se hur mycket detta påverkade och om detta gynnar eller motarbetar målet med internationellt harmoniserad redovisning.

Det skulle även vara intressant att göra en liknande studie om några år för att se om det skett någon förändring av tillämpningen av IFRS 16, främst hos företag med stora leasingkulder som idag rapporterar både inklusive och exklusive IFRS 16. Fler och mer djupgående studier behöver göras för att se hur olika företag och länder tolkar redovisningsstandarder olika för att kunna harmonisera redovisningen och öka jämförbarheten mellan företag.

Källhänvisning

Allert-Norgren, D. & Martinelle, O. (2020). IFRS 16 påverkan på jämförbarheten och företagsvärderingar på Stockholmsbörsen: en kvantitativ studie om en ny redovisningsprincip för leasing. Luleå tekniska universitet. Tillgänglig:

<https://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:1439210/FULLTEXT01.pdf> [Hämtad 2021-12-01].

Alvehus, J. (2013). *Skriva uppsats med kvalitativ metod: En handbok*. Stockholm: Liber AB.

Artsberg, K. (2005). Stora variationer i tillämpningen av IAS/IFRS i Skandinavien. *Balans*. nr 1. Tillgänglig via FARonline.se.

https://www.faronline.se/dokument/balans/2005/nr-1/balans_2005_n01_a0019/?q=%20Stora%20variationer%20i%20tillämpningen%20av%20IAS%20IFRS%20i%20Skandinavien [Hämtad 23-11-2021].

Bryman, B., & Bell, E. (2017). *Företagsekonomiska forskningsmetoder*. 3e uppl. Stockholm: Liber AB.

Dagens Industri. (n.d). Aktiekurser. Tillgänglig: <https://www.di.se/bors/aktier/> [Hämtad 17-12-2021].

Douppnik, T.S., & Richter, M. (2003). Interpretation of uncertainty expressions, a cross-national study. *Accounting, Organizations, and Society* 28(1): 15-35. DOI: 10.1016/S0361-3682(02)00010-7.

Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1606/2002. (2002). om tillämpning av internationella redovisningsstandarder. Europaparlamentets och rådets förordning. Tillgänglig: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=celex:32002R1606> [Hämtad 09-12-2021].

Grant Thornton. (2021). Vi stöttar dig i tillämpningen av International Financial Reporting Standards (IFRS). Tillgänglig:

<https://www.grantthornton.se/tjanster/radgivning/finansiell-rapportering/IFRS/>

[Hämtad 2021-11-15].

IFRS. (2017). IFRS 16 Leasingavtal. International Financial Reporting Standards. Tillgänglig via FARonline.se. <https://www.faronline.se/dokument/ifrs/ifrs/ifrs0016/?q=ifrs%2016>

[Hämtad 08-30-2021].

IFRS Foundation. (2021a). Denmark. Tillgänglig:

<https://www.ifrs.org/use-around-the-world/use-of-ifrs-standards-by-jurisdiction/view-jurisdiction/denmark/> [Hämtad 09-12-2021].

IFRS Foundation. (2021b). Finland. Tillgänglig:

<https://www.ifrs.org/use-around-the-world/use-of-ifrs-standards-by-jurisdiction/view-jurisdiction/finland/> [Hämtad 09-12-2021].

IFRS Foundation. (2021c). IFRS 16 Leases. Tillgänglig:

<https://www.ifrs.org/content/dam/ifrs/publications/pdf-standards/english/2021/issued/part-a/ifrs-16-leases.pdf> [Hämtad 09-12-2021].

IFRS Foundation. (2021d). IFRS Interpretations Committee. Tillgänglig:

<https://www.ifrs.org/groups/ifrs-interpretations-committee/> [Hämtad 09-12-2021].

IFRS Foundation. (2021e). Norway. Tillgänglig:

<https://www.ifrs.org/use-around-the-world/use-of-ifrs-standards-by-jurisdiction/view-jurisdiction/norway/> [Hämtad 09-12-2021].

IFRS Foundation. (2021f). Our structure. Tillgänglig: <https://www.ifrs.org/about-us/our-structure/> [Hämtad 12-12-2021].

IFRS Foundation. (2021g). Sweden. Tillgänglig: <https://www.ifrs.org/use-around-the-world/use-of-ifrs-standards-by-jurisdiction/view-jurisdiction/sweden/> [Hämtad 09-12-2021].

IFRS Foundation. (2018). Conceptual Framework for Financial Reporting. Tillgänglig: <https://www.ifrs.org/content/dam/ifrs/publications/pdf-standards/english/2021/issued/part-a/conceptual-framework-for-financial-reporting.pdf> [Hämtad 13-12-2021].

Jaafar, A., & McLeay, S. (2007). Country Effects and Sector Effects on the Harmonization of Accounting Policy Choice. *Abacus* 43(2):156-189. DOI: 10.1111/j.1467-6281.2007.00224.x.

Lund University Libraries/LUBsearch. (2021). Orbis. Tillgänglig online: <https://emedia.lub.lu.se/db/info/806> [Hämtad 23-11-2021].

Marton, J. (2019). Varför skaver IFRS i Sverige?. *Balans*. Nr 1. Tillgänglig via FARonline.se. https://www.faronline.se/dokument/balans/2019/nr-1/balans_2019_n01_a0018/?q=Varför%20skaver%20IFRS%20i%20Sverige%3F [Hämtad 02-11-2021].

Marton, J. (2016). IFRS 16 Leases – standarden där alla goda ting förenas?. *Balans*. Nr 5. Tillgänglig via FARonline.se. https://www.faronline.se/dokument/balans/2016/nr-5/balans_2016_n05_a0010/?q=IFRS%2016%20Leases%20-%20standarden%20där%20alla%20goda%20ting%20förenas%3F [Hämtad 27-11-2021].

Marton, J., Petterson, A. & Lundqvist, P. (2020). *IFRS : i teori och praktik*. 6e uppl. Stockholm: Sanoma Utbildning.

Monti-Belkaoui, J. Belkaoui, A. (1983) Bilingualism and the perception of professional concepts. *Journal of Psycholinguistic Research* 12(2): 111-127. DOI: 10.1007/BF01067407.

Nobes, C. (2013). The continued survival of international differences under IFRS. *Accounting and Business Research* 43(2): 83-111. DOI: 10.1080/00014788.2013.770644.

Nobes, C. (2006). The survival of international differences under IFRS: towards a research agenda. *Accounting and business research* 36(3): 233–245. DOI: 10.1080/00014788.2006.9730023.

Nobes, C. & Parker, R. (2016). *Comparative International Accounting*. 13e uppl. London: Pearson Education Limited.

Nobes, C. & Stadler, C. (2015). The qualitative characteristics of financial information, and managers' accounting decisions: evidence from IFRS policy changes. *Accounting and Business Research* 45(5): 572-601. DOI: 10.1080/00014788.2015.1044495.

PwC. (2021). IFRS 16 - så fastställer du diskonteringsräntan för leasingskulden. <https://www.pwc.se/sv/finansuell-rapportering/diskonteringsranta.html> [Hämtad 02-12-2021].

PwC. (2016). In depth A look at current financial reporting issues: IFRS 16 – a new era of lease accounting!
<https://www.pwc.com/gx/en/audit-services/ifrs/publications/ifrs-16/ifrs-in-depth-a-new-era.pdf>
[Hämtad 02-12-2021].

Reisch, L. (2020). Does national culture influence management's accounting behaviour and strategy? – an empirical analysis of European IFRS adopters. *Cross Cultural & Strategic Management* 28(1): 129-157. DOI: 10.1108/CCSM-04-2019-0088.

Skärvad, P-H., Lundahl, U. (2016). *Utredningsmetodik*. 4e uppl. Lund: Studentlitteratur AB.

Ugrin, J.C. , Mason, T.W., Emley, A. (2017). Culture's consequence: The relationship between income-increasing earnings management and IAS/IFRS adoption across cultures. *Advances in Accounting* 37(2017): 140-151. DOI: 10.1016/j.adiac.2017.04.004.

Zeff S. (2007). Some obstacles to global financial reporting comparability and convergence at a high level of quality. *British Account. Rev* 39(4): 290-302. DOI: 10.1016/j.bar.2007.08.001.

Bilagor

Bilaga 1 Mail till intervjuobjekt

Hej! XX XX

Vi är tre studenter vid Ekonomihögskolan på Lunds universitet som skriver en kandidatuppsats inom redovisning. Vi skulle gärna komma i kontakt med er för en intervju angående IFRS 16. Om du inte är rätt person att kontakta, skulle vi uppskatta om du återkom med kontaktuppgifter till den personen.

Syftet med vår uppsats är att undersöka hur företag från olika länder inom Skandinavien väljer att redovisa leasingkontrakt samt hur diskonteringsräntan fastställs. Eftersom det finns möjlighet för en viss subjektivitet kring fastställandet av diskonteringsräntan undrar vi bland annat hur diskussionen går när ert företag ska fastställa diskonteringsräntan för leasingkontrakten.

Intervjun kommer att ske via zoom eller annat önskvärt format, och vi kommer att ställa frågor om hur ni tillämpar IFRS 16 och hur ni fastställer er diskonteringsränta. Om ni önskar kan vi skicka iväg frågorna via mejl i förväg. Fullständig anonymitet kommer att erbjudas om så önskas. Intervjun kommer inte att vara längre än 30 minuter.

Vi är tillgängliga dessa datum: 2/12, 3/12, 6/12, 8/12.

Skulle ett annat datum passa er bättre är vi förstås flexibla. Hör gärna av er om ni är intresserade av att delta i studien men också om ni inte är det.

Stort tack på förhand!

Med vänliga hälsningar,

Annie, Ebba och Katarina

Bilaga 2 Intervjuguide

IFRS 16:

- På grund av IFRS 16 har företag generellt redovisat större leasingkulder. Tänker ni på samma sätt efter införandet av IFRS 16 VS innan? Har er leasingpolicy förändrats, dvs. är ni mer eller mindre benägna att leasa nu om man jämför med tidigare?
- Tycker ni att det har blivit lättare med tiden att förstå hur IFRS 16 ska tolkas, eller har det varit glasklart från början? Hur har era tankar gått?
- Finns det någon del av IFRS 16 som är svår att förstå? Om ni skulle stöta på svårigheter med att tolka någon standard, händer det då att ni tittar på den på engelska originaltexten?

Diskonteringsräntan:

- Hur har diskussionerna gått inför val av beräkningsmetod? Vad motiverar ert val av diskonteringsränta?
- Funderade ni på olika sätt att tolka IFRS 16 och fastställandet av diskonteringsräntan innan ni landade på ett slutgiltigt "svar"/"sätt"?
- Finns det någon rädsla hos er att övervärdera/undervärdera diskonteringsräntan? Hur märker ni det i så fall?

Generella reflektioner:

- Tror ni att företag kan välja att fastställa diskonteringsräntan för att på något sätt försöka göra så att siffrorna ser bättre eller sämre ut i årsrapporten?
- Tror ni att IFRS 16 redovisningsstrategier skiljer sig mellan företag eller land? Till exempel mellan små och stora företag. På vilket sätt?